

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 27.10.2010
KOM(2010) 608 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Sisämarkkinoiden toimenpidepaketti

Kohti kilpailukykyistä sosiaalista markkinataloutta

50 ehdotusta työskentelyn, yrittäjyyden ja kaupankäynnin parantamiseksi

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN
KOMITEALLE

Sisämarkkinoiden toimenpidepaketti

Kohti kilpailukykyistä sosiaalista markkinataloutta

50 ehdotusta yhteistyön, yritystoiminnan ja vuorovaikutuksen parantamiseksi

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

JOHDANTO

Laajojen markkinoiden luominen on EU:n perustajajäsenten eurooppalaisen hankkeen ydin. Perustajajäsenet olivat ymmärtäneet, kuinka tärkeää on tavata toisiaan, käydä kauppaa ja työskennellä yhdessä vauraamman, luovemman, älykkäämmän, oikeudenmukaisemman ja vahvemman yhteiskunnan luomiseksi. Yhteisen taloudellisen ja sosiaalisen elinympäristön jakaminen kunnioittaen monimuotoisuutta, **halu elää yhdessä**, koska **se on kaikkien etujen mukaista**, oli ja on edelleen **Euroopan sisämarkkinoiden** kunnianhimoisena tavoitteena.

Yhteismarkkinat, yhtenäismarkkinat, sisämarkkinat – laajoista eurooppalaisista markkinoista käytetyn nimityksen muuttuminen ajan mittaan on osoitus niiden syventymisestä ja rikastumisesta. **Näitä neljään perusvapauteen** – henkilöiden, tavaroiden, palvelujen ja pääomien vapaaseen liikkuvuuteen – tukeutuvia markkinoita on täydennetty ja laajennettu myös lujittamalla **taloudellista yhdentymistä**, luomalla **yhteinen raha** ja kehittämällä **koheesiopolitiikkaa**. Sisämarkkinoita on täydennettävä koheesiopolitiikalla, jotta kaikki kansalaiset voivat maantieteellisestä sijaintipaikastaan riippumatta hyötyä niistä ja antaa panoksensa niihin.

Kun Euroopan hiili- ja teräsyhteisön luomisesta on nyt kulunut lähes 60 vuotta, **sisämarkkinoiden tuomat edut ovat kiistattomia**. Sisämarkkinoiden luominen ja rajojen avaaminen ovat kuuluneet kahden viime vuosikymmenen aikana Euroopan kasvun tärkeimpiin moottoreihin. Komission arvioiden mukaan sisämarkkinoiden yhdentymisen – erityisesti verkkotoimialojen vapauttamisen – ja laajentumisen yhteisvaikutuksen ansiosta luotiin 2,75 miljoonaa uutta työpaikkaa ja saatiin aikaan 1,85 prosentin talouskasvu vuodet 1992–2009 kattaneella jaksolla.

Euroopasta on tullut maailman laajin talous. Vaikka Euroopan sisäinen kauppa jätettäisiin laskelmien ulkopuolelle, Eurooppa on johtoasemassa myös tuonnin ja viennin aloilla. Sisämarkkinat parantavat myös Euroopan kansainvälistä kilpailukykyä. Ilman sisämarkkinoita Euroopan asema globaalissa taloudessa ei olisi yhtä vankka varsinkaan nyt, kun se joutuu kilpailemaan uusien nousevan talouden maiden kanssa.

Mikä tärkeintä, sisämarkkinat hyödyttävät yrityksiä ja kansalaisia niiden päivittäisessä toiminnassa. Euroopan sisäisen kaupan osuus maailman tavarakaupasta on 17 prosenttia ja

palvelukaupasta 28 prosenttia. Matkapuhelimella soitettujen puhelujen kustannukset ovat alentuneet 70 prosenttia ja lentolippujen hinnat 40 prosenttia. Nämä ovat konkreettisia esimerkkejä sisämarkkinoiden tuomista eduista.

Koska laajat eurooppalaiset markkinat ovat edistäneet **todellista solidaarisuutta** eurooppalaisten välillä ja pystyneet uudistumaan, syvenemään ja laajenemaan ajan mittaan, ne ovat olleet lähes 60 vuoden ajan eurooppalaisen hankkeen kulmakivenä.

Maailma on kuitenkin muuttunut sitten vuoden 1985, jolloin komissio ehdotti kattavaa uudistusta, joka johti 1. tammikuuta 1993 yhteismarkkinoiden luomiseen.

Maailma todellakin on muuttunut. Globaalistuminen on vauhdittanut kauppaa ja teknologista muutosta sekä tuonut uusia kilpailijoita tärkeimmälle osaamisalueelleemme, eli merkittävää lisäarvoa tuottavien tuotteiden ja palvelujen alalle. Tämä merkitsee kaksijakoista haastetta Euroopalle: sen on kehitettävä entistä määrätietoisemmin osaamistaan suurta lisäarvoa tuovilla aloilla ja harjoitettava politiikkaa, joka helpottaa eurooppalaisten yritysten, erityisesti pk-yritysten, osallistumista näiden uusien kasvualojen tarjoamien erinomaisten mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

Myös Eurooppa on muuttunut. Se on yhdentynyt, laajentunut ja syventynyt.

Finanssi- ja talouskriisi ravisteli kaikkia talouksia ja kaikkia sektoreita. Se haavoitti sekä yrittäjiä että työntekijöitä ja heikensi miljoonien eurooppalaisten kuluttajien ostovoimaa. Sisämarkkinat ovat yksi EU:n vahvuuksista kriisitilanteessa. Ne vaimentavat kriisin vaikutuksia. Ne auttavat myös selviytymään kriisistä ja ovat valtti tulevaisuutta silmällä pitäen.

Näistä syistä komission puheenjohtaja José Manuel Barroso antoi **Mario Montille** tehtäväksi raportin laatimisen sisämarkkinoiden uudelleenikäynnistämisestä. Kuten **Mario Monti** totesi raportissaan, ”sisämarkkinoiden syventäminen ja tehostaminen on keskeinen tekijä, joka määrittää EU:n makrotaloudellista suorituskykyä kokonaisuutena”.¹ Mario Montin mukaan ”sisämarkkinat ovat epäsuositummat kuin koskaan, vaikka niitä tarvitaan nyt kipeämmin kuin koskaan”.² Sen vuoksi Mario Montin raportissa esiteltävän ”uuden strategian tarkoituksena on suojata sisämarkkinat talousnationalismin uhkalta, laajentaa niitä uusille, Euroopan kasvun kannalta keskeisille aloille ja rakentaa sisämarkkinoiden tueksi tarvittava yhteisymmärrys”.³

Euroopan parlamentti korosti vuonna 2010 antamassaan päätöslauselmassa sitä, että **”siirtyminen yhtenäismarkkinoihin ei ole peruuttamaton prosessi ja että yhtenäismarkkinoiden olemassaoloa ei pidä pitää itsestäänselvyytenä”**.

Tämän toteamuksen perusteella sisämarkkinoille voidaan asettaa **uusi kunnianhimoinen tavoite**: siitä on tehtävä ”erittäin kilpailukykyinen sosiaalinen markkinatalous”. Keskenäinen yhdentymisprosessi on käynnistettävä uudelleen ja inhimillistä kehitystä edistävä kasvupotentiaali realisoitava. Luottamus Euroopan sosiaaliseen markkinatalousmalliin on palautettava asettamalla painopiste Euroopan kansalaisiin. On tarjottava kaikille markkinatoimijoille suunnattu uusi kokonaisvaltainen lähestymistapa

¹ Mario Montin raportti Euroopan komission puheenjohtajalle: ”Uusi sisämarkkinastrategia”, 9. toukokuuta 2010, s. 9.

² Edellä mainittu Mario Montin raportti, s. 24.

³ Edellä mainittu Mario Montin raportti, s. 9.

sisämarkkinoihin. Näiden sääntöjen ymmärtämiseen ja noudattamiseen unionissa sekä niiden konkreettiseen soveltamiseen jokapäiväisessä elämässä on paneuduttava syvällisemmin.

Sisämarkkinoita on lähestyttävä sosiaalisen markkinatalouden näkökulmasta. Niiden on tukeuduttava kaikkiin markkinatoimijoihin: yrityksiin, kuluttajiin ja työntekijöihin. Tätä kautta sisämarkkinat antavat Euroopalle valmiudet kollektiivisen kilpailukykyensä parantamiseen.

Sisämarkkinoilla on nimittäin vielä paljon enemmän tarjottavaa kasvun ja työllisyyden vauhdittajana. Osa sen potentiaalista on vielä hyödyntämättä. Rajojen yli tehtävien julkisten hankintojen osuus kaikista julkisista hankinnoista vuonna 2009 oli vain noin 1,5 prosenttia. Vaikka palvelujen sisämarkkinoilla on tapahtunut merkittävää edistymistä, rajojen yli tarjottavien palvelujen osuus unionin BKT:stä on vain 5 prosenttia, kun se on sisämarkkinoilla käytävän kaupan kohteena olevien teollisuushyödykkeiden tapauksessa 17 prosenttia. Ainoastaan 7 prosenttia kuluttajista teki vuonna 2008 ostoksia rajojen yli internetissä.⁴

Komission arvioiden mukaan⁵ sisämarkkinoiden täydentäminen, syventäminen ja täysimittainen hyödyntäminen erityisesti tässä tiedonannossa ehdotettujen toimenpiteiden avulla tarjoaisi noin 4 prosentin kasvupotentiaalin suhteessa BKT:hen seuraavien kymmenen vuoden aikana⁶.

Sisämarkkinat eivät myöskään ole tavoite sinänsä. Ne muodostavat muita politiikkoja palvelevan välineen. Julkiset ja yksityiset toimet sekä kasvuun, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja työllisyyteen, turvallisuuteen sekä ilmastonmuutokseen liittyviin haasteisiin löydetty ratkaisut ovat tehokkaampia, jos sisämarkkinat toimivat moitteettomasti.

Sisämarkkinoiden uudelleenkäynnistäminen on erottamaton osa **Eurooppa 2020 -strategiaa**, joka sisältää seitsemän lippulaivahanketta: i) innovaatiounioni, ii) nuoret liikkeellä (*Youth on the move*), iii) Euroopan digitaalistrategia, iv) resurssitehokas Eurooppa, v) globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikka, vi) uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma ja vii) Euroopan köyhyysentorjuntafoorumi. Uudistetut sisämarkkinat tarjoavat yhteisen perustan näille hankkeille. Niiden avulla saadaan aikaan älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun edellyttämä dynamiikka, joka vahvistaa eri lippulaivahankkeiden välistä synergiaa. Tiedetyt lippulaivahankkeiden osatekijät parantavat sisämarkkinoiden toimivuutta ja kuuluvat sen vuoksi niiden uudelleenkäynnistämistä tukeviin toimenpiteisiin. Kyseiset toimenpiteet mainitaan sen vuoksi sekä tässä tiedonannossa että lippulaivahankkeissa, erityisesti Euroopan digitaalistrategiaa, innovaatiounionia ja globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikkaa koskevilla hankkeilla.

Uudelleenkäynnistäminen ei saa merkitä uusia rajoituksia vaan **sen on avattava uusia mahdollisuuksia**. Sisämarkkinoiden on edistettävä rakenteellista kasvua yhteisten sääntöjen laatimisen ja tehokkaan täytäntöönpanon kautta. Sisämarkkinat tarjoavat kilpailukykyiset ja kilpailuun perustuvat puitteet, joihin eurooppalaiset voivat tukeutua globaalistuvassa

⁴ Lähde: komission yksiköt.

⁵ Arviot perustuvat QUEST-malliin.

⁶ Lähde: komission yksiköt. Kyseinen arvio perustuu tiettyihin toimenpiteisiin, joista osa esitellään tässä tiedonannossa (muun muassa hallinnollisen ja sääntelystä johtuvan rasituksen keventämiseen ja julkisten hankintojen avoimuuden lisäämiseen liittyvät toimenpiteet). Koska huomattava osa näistä vaikutuksista johtuu palveludirektiivin täytäntöönpanosta ja koska toimenpiteiden määrä on melkoinen, minkä vuoksi niiden vaikutuksia on vaikea tai jopa mahdotonta mitata, 4 prosentin arviota voidaan pitää varovaisena oletuksena.

maailmassa. Sisämarkkinoiden toimijoiden on suhtauduttava avoimin mielin mutta realistisista lähtökohdista muuhun maailmaan ja edistettävä yhteistyötä Euroopan kauppakumppaneiden kanssa eri puolilla maailmaa, jotta voimassa olevien sääntöjen ja normien yhtenäisyyttä voidaan lisätä. Tämä on kaikkien osapuolten etujen mukaista. On tärkeää pitää mielessä se, että eurooppalaisen toimintamallin menestys perustuu siihen, että siinä onnistutaan nivomaan yhteen talouden suorituskyky ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus sekä mobilisoimaan kaikki taloudelliset toimijat ja työmarkkinaosapuolet toimimaan tämän tavoitteen toteuttamisen hyväksi.

Toimet on kohdistettava ensisijaisesti Euroopan talouden vahvuuksiin: 20 miljoonaan eurooppalaiseen yritykseen, erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, joiden toiminta sisämarkkinoilla tukeutuu luovan työn tekijöihin, ammatinharjoittajiin, opiskelijoihin, käsityöläisiin ja yrittäjiin ja jotka tarvitsevat rahoitusta innovointia, kilpailukykyä parantamista ja uusien työpaikkojen luomista varten.

Luottamuksen palauttaminen sisämarkkinoihin edellyttää **myös kuluttajien ottamista huomioon toimijoina**, jotka voivat tehdä ostoksia ja sijoituksia, hakeutua hoitoon tai koulutustua eri puolilla Eurooppaa. On varmistettava, että kaikkien eurooppalaisten kuluttajien saatavilla on turvallisia ja luotettavia tuotteita, jotka ovat standardien mukaisia ja joita tarjotaan kilpailukykyiseen hintaan. Tähän on jo päästy maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden sekä teollisuustuotteiden osalta. Tarkoituksena on, että tämä tavoite saavutetaan myös monilla muilla toimialoilla, erityisesti palvelualalla, myös yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen ja vähittäisrahoituspalvelujen aloilla.

Vastatakseen näihin haasteisiin, palauttaakseen luottamuksen ja käynnistääkseen uudelleen kestävä ja tasapuolisen kasvun Euroopan on tartuttava toimeen lujasti ja määrätietoisesti. **Tarvitaan koko Euroopan sitoutumista:** kaikkien toimijoiden – eurooppalaisten, kansallisten tai alueellisten, julkisten ja yksityisten, taloudellisten ja sosiaalisten – on omaksuttavat yhteiset päämäärät ja keinot.

Komission tänään julkisen keskustelun herättämiseksi esittelemän sisämarkkinoiden toimenpidepaketin ("Single Market Act") tavoitteet ovat juuri nämä. Sisämarkkinapakettin täytäntöönpano antaa tilaisuuden yhtäältä digitaalitalouden, palvelualan sekä ympäristöön ja ilmastonmuutokseen liittyvien muutosten tarjoaman mittavan kasvupotentiaalın hyödyntämiseen sekä toisaalta yhteisymmärrykseen pääsyyn niistä, koska niissä on otettu huomioon myös Mario Montin yksilöimät huolenaiheet⁷. Komissio toivoo, että koko Euroopassa käynnistyy neljä kuukautta kestävä laaja julkinen keskustelu sisämarkkinoiden uudelleenkäynnistämisestä. **Kyseisen keskustelun päätteeksi komissio ehdottaa muille toimielimille sitoutumista sisämarkkinapakettin lopullisen version tavoitteisiin.**

Sisämarkkinoiden toimenpidepaketin toteuttaminen antaisi sisämarkkinoille uutta dynamiikkaa niiden 20. vuosipäivän kunniaksi vuoden 2012 lopulla.

Sisämarkkinapaketti annetaan samaan aikaan kuin asiakirja "Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010 – unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen", jossa keskitytään sellaisten esteiden poistamiseen, jotka haittaavat Euroopan kansalaisten jokapäiväistä elämää, esimerkiksi matkustamista, opiskelua, avioliiton solmimista, eläkkeelle jääntiä, ostosten tekoa, omaisuuden perimistä tai äänestämistä toisessa jäsenvaltiossa.

⁷ Edellä mainittu raportti, s. 38.

Sisämarkkinoiden toimenpidepaketti ja katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen täydentävät toisiaan, sillä niissä molemmissa pyritään poistamaan pirstoutuneisuus, joka vaivaa Euroopan unionia edelleen monissa kansalaisia suoraan koskevissa kysymyksissä. Lisäksi molempien asiakirjojen tavoitteena on täyttää kansalaisten Euroopan ja tehokkaasti toimivien sisämarkkinoiden luomista koskeva sitoumus sekä vastata sitä kautta kansalaisten ja yritysten tarpeisiin ja odotuksiin.

1. YRITYSTEN VAHVA, KESTÄVÄ JA TASAPUOLINEN KASVU

EU:ssa on 20 miljoonaa yritystä, jotka tarjoavat 175 miljoonaa työpaikkaa sekä tavaroita ja palveluja EU:n 500 miljoonalle kuluttajalle ja monille muille kuluttajille eri puolilla maailmaa. **Sisämarkkinat ovat EU:n yritysten kilpailukyvyn kannalta ratkaisevan tärkeä tekijä.** Yrityksille on tarjottava suotuisa toimintaympäristö, ja niitä on kannustettava kehittymään, ostamaan, myymään ja investoimaan vapaasti kaikkialla Euroopassa ja myös sen ulkopuolella. **Pienten ja keskisuurten yritysten työllistämispotentiaali on suurin, minkä vuoksi niiden asemaan sisämarkkinoilla on kiinnitettävä erityistä huomiota ja niiden ongelmat on pyrittävä ratkaisemaan kohdennetuin toimin.**

Tavaroiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus kuuluu perussopimukseen kirjattuihin perusvapauksiin. Tavaroiden vapaa liikkuvuus on yksi sisämarkkinoiden ensimmäisistä menestystarinoista. Rajojen poistaminen sisämarkkinoilta vuonna 1993 vauhditti tavaroiden vapaata liikkuvuutta, ja se on laajentanut tuntuvasti EU:n kuluttajille mahdollisimman edulliseen hintaan tarjottavaa tuotevalikoimaa. Pitääkseen tätä valikoimaa yllä EU pyrkii varmistamaan toimenpiteillään, että tarpeettomat esteet eivät rajoita tavaroiden liikkuvuutta. Lisäksi EU:n tavoitteena on huolehtia siitä, että sisämarkkinoilla liikkuvat tavarat eivät aiheuta kuluttajille vaaraa. Tähän on kiinnitettävä erityishuomiota markkinoiden valvonnan sekä piratismiin ja väärentämisen torjunnan yhteydessä.

Yritykset mainitsevat usein sisämarkkinoiden pirstoutuneisuuden yhtenä kilpailukykyään heikentävistä tekijöistä. **Erot kansallisissa säännöksissä aiheuttavat käytännössä huomattavaa rasitusta** yrityksille, viivästyttävät niiden investointeja, rajoittavat mittakaava- ja synergiaetuja sekä luovat esteitä markkinoille pääsulle. Sen vuoksi markkinoiden yhdentymisen ja esteiden poistamisen kannalta on tärkeää täsmentää alat, joilla on koordinoinnissa ja yhdenmukaistamisessa puutteita, jotka haittaavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

Globaali kilpailu on tiukentunut. Euroopan talouden on vastattava uusiin haasteisiin ja tartuttava uusiin mahdollisuuksiin kestäväen kehityksen edistämiseksi. **Sen vahvuuksia on kehitettävä,** ja sillä on oltava tasavertaiset keinot vastata haasteisiin.

Teollisuuspolitiikka edellyttää markkinoiden rakenteiden parantamista ja tarkoituksenmukaisia puitteita eurooppalaisen valikoiman luomiselle ja kehittämiselle. Euroopan on voitava säilyttää elintärkeä asemansa globaalissa kilpailussa. Markkinoiden kehittäminen, tutkimus- ja innovaatiotoiminnan tukeminen, digitaalisen asialistan kehittäminen, verkkokauppa ja rahoituslähteet ovat keskeisiä edellytyksiä Euroopan teollisuuden ja valikoiman lujittamisessa koko arvoketjussa.

Euroopan unioni on toteuttanut finanssikriisin alusta alkaen kiireellisiä toimenpiteitä rahoitusmarkkinoiden toimivuuden ja vakauden palauttamiseksi. Tarvitaan kuitenkin lisätoimenpiteitä, jotta rahoitusjärjestelmän vakauttamisen lisäksi voidaan varmistaa, että **rahoitusjärjestelmä tukee reaalitaloutta ja edistää kestäväää talouskasvua.** Parhailaan

toteutetaan tai suunnitellaan lukuisia toimenpiteitä, jotka koskevat markkinoiden avoimuutta, valvontaa, rahoitusvakautta, vastuullisuutta ja rahoitustuotteiden kuluttajien suojelua sekä kriisien ehkäisemistä. Euroopan unioni on sitounut laatimaan kaikki näihin kysymyksiin liittyvät uudistusehdotukset vuoden 2012 loppuun mennessä. On luotava eurooppalainen kehys pitkän aikavälin investointien edistämistä varten ja otettava käyttöön lisäkeinoja yksityisen rahoituksen kohdentamiseksi kyseisenkaltaisiin investointeihin.

Euroopan talouden nykyaikaistamista koskevan Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet edellyttävät mittavia investointeja. Euroopan unioni voi tukea kyseisiä hankkeita jo nyt laatimalla yhtenäiset strategiset ohjeet investoijille, jotka tekevät päätöksiä vuosikymmenten aikana tehtävistä investoinneista, ja ottamalla käyttöön asianmukaisen sääntelykehyksen. Euroopan unionin talousarvion ja Euroopan investointipankin avulla voidaan houkuttaa yksityistä rahoitusta näihin hankkeisiin.

Monitahoisessa ja muuttuvassa maailmassa **Eurooppa tarjoaa hyvät puitteet globaalille ajattelulle ja toiminnalle**. Markkinoiden globaalinen ulottuvuuden vuoksi Euroopan on puolustettava etujaan ja arvojaan vakuttavammin sekä vastavuoroisuuden ja keskinäisen hyödyn nimissä. Euroopan on harjoitettava politiikkaa, joka tähtää sääntöjen ja standardien lähentämiseen kansainvälisellä tasolla. Jotta eurooppalaiset yritykset kykenisivät vastaamaan globaalien kilpailukyvyyn vaatimuksiin, sisämarkkinoiden on tarjottava niille perusta, jolla ne voivat kehittyä ja josta käsin ne voivat käydä kauppaa eri puolilla maailmaa.

Sisämarkkinoiden on toteuduttava konkreettisesti, jotta luovan työn tekijät, tuottajat ja kuluttajat voivat toimia koko maanosan mittakaavassa, mikä on edellytys talouden kehittymiselle. Vain kestävä kasvu antaa takeet kestävien työpaikkojen luomisesta. Vapaa liikkuvuus sekä vilpitön ja avoin kilpailu ovat myös välttämättömiä kasvun ja kehityksen kannalta, ja niiden avulla voidaan vastata demografisiin, ekologisiin ja sosiaalisiin haasteisiin.

1.1. Luovuuden edistäminen ja suojeleminen

Jotta eurooppalaisilla yrityksillä, keksijöillä ja luovan työn tekijöillä olisi paremmat edellytykset kilpailla kansainvälisesti, on olennaista, että sisämarkkinat pystyvät tarjoamaan niille innovoinnin ja luovan työn kannalta mahdollisimman suotuisat puitteet.

Yrityksillä on oltava käytettävissään tehokkaat keinot suojautua erityisesti väärentämiseltä ja piratismilta.

Ehdotus nro 1: Euroopan parlamentin ja neuvoston olisi toteutettava tarvittavat toimet Euroopan unionin patenttia, sen kielijärjestelmää ja yhdistettyä patenttioikeudenkäyntijärjestelmää koskevien ehdotusten hyväksymiseksi. Tavoitteena on, että ensimmäiset EU-patentit annetaan vuonna 2014.

Patenttijärjestelmän jatkuva pirstaleisuus estää merkittävästi innovointia ja eurooppalaisten yritysten (erityisesti pk-yritysten), tutkimuskeskusten ja keksijöiden pääsyä patenttisuojan piiriin. Tarpeettoman monimutkainen ja kallis patenttisuojajärjestelmä hidastaa eurooppalaista tutkimustoimintaa ja innovointia verrattuna sellaisiin maihin kuin Yhdysvallat ja Japani. Patenttisuojajärjestelmän pirstaleisuus johtuu yhtenäisen patenttisuojan puuttumisesta sisämarkkinoilta ja patenttisuojan korkeista kustannuksista. Monissa eri jäsenvaltioissa käytävistä lukuisista patenttioikeudenkäynneistä aiheutuvat korkeat kustannukset ovat esteenä oikeussuojan saannille. Eri jäsenvaltioissa annetut toisistaan poikkeavat tuomiot aiheuttavat

oikeusvarmuuden puutetta, mikä vaikeuttaa rajojen yli käytävää kauppaa ja kasvattaa sen kustannuksia. Euroopan unionin patentin ja yhdistetyn patenttioikeudenkäyntijärjestelmän käyttöönotto on ratkaisevan tärkeä tekijä Euroopan kilpailukyvyn parantamisen sekä tutkimustoiminnan ja innovoinnin edistämisen kannalta. Näin voitaisiin alentaa kustannuksia ja yksinkertaistaa järjestelmää sekä patenttioikeuksien hankkimisen että niiden toteuttamisen osalta.

Ehdotus nro 2: Komissio aikoo esittää vuonna 2011 ehdotuksen tekijänoikeuksien hallintaa koskevaksi puitedirektiiviksi verkkosisältöjen käyttömahdollisuuksien laajentamiseksi. Tavoitteena on parantaa tekijänoikeuksien hallintaa, avoimuutta ja sähköistä hallintoa. Komissio aikoo esittää myös orpoja teoksia koskevan direktiiviehdotuksen.

Tehokkaan tekijänoikeuksien hallintajärjestelmän puute unionin tasolla vaikeuttaa tuntuvasti kulttuurituntemuksen ja -omaisuuden asettamista saataville verkkoon. Euroopan digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttaminen edellyttää verkkojakelupotentiaalin tehokasta käyttöä. Tämä tapahtuu parantamalla luovan sisällön saatavuutta ja varmistamalla, että oikeuksien haltijat saavat teoksistaan riittävän korvauksen ja että teoksilla on riittävä suoja. Komissio on tietoinen siitä, että erot kansallisissa yksityisestä kopioinnista perittävien maksujen järjestelmissä vaikuttavat rajat ylittävään myyntiin ja tukivälineiden tuotantoon. Komissio ottaa huomioon eri sidosryhmien välisen vuoropuhelun pyrkiessään löytämään lopullisen ratkaisun tähän ongelmaan.

On myös tärkeää tuoda sisämarkkinat niiden eurooppalaisten ulottuville, jotka ovat tottuneimpia viettämään aikaa ja tekemään hankintoja verkossa. Nk. internet-sukupolvet eivät hyväksyisi sitä, että sisämarkkinoista saatavat edut rajattaisiin yksinomaan fyysisiin tuotteisiin. Sisämarkkinoiden perusvapaudet onkin ulotettava myös verkkopalveluihin tinkimättä kuitenkaan luovan työn ja immateriaalioikeuksien korkeasta suojatasosta.

Ehdotus nro 3: Komissio aikoo esittää vuonna 2010 ehdotuksen väärentämisen ja piratismiin torjuntaa koskevaksi toimitasuunnitelmaksi, joka sisältää sekä lainsäädännöllisiä että muita toimenpiteitä. Lisäksi komissio aikoo esittää vuonna 2011 säädösehdotuksia, joiden tavoitteena on muun muassa lainsäädäntökehyksen mukauttaminen internetin kehittämisen myötä syntyneisiin tarpeisiin ja tullin toiminnan lujittaminen tällä alalla, sekä tarkastella uudelleen strategiaansa, joka koskee immateriaalioikeuksien täytäntöönpanoa kolmansissa maissa.

Väärentäminen ja piratismi aiheuttavat joka vuosi Euroopan taloudelle miljardien eurojen kustannukset ja tuhansien työpaikkojen menetykset. OECD on arvioinut, että väärennettyjen tavaroiden kauppa saattoi olla vuonna 2007 arvoltaan jopa 188 miljardia euroa.⁸ Kesäkuussa 2009 julkaistun Eurobarometri-tutkimuksen⁹ mukaan neljäsosa tai jopa kolmasosa Euroopan kansalaisista on monista eri syistä sitä mieltä, että väärennettyjen tuotteiden hankkiminen on perusteltua. Vaikka tilanne on kohentunut jonkin verran, riittävän vankkojen ja koordinoitujen

⁸ OECD (2007), *The Economic Impact of Counterfeiting and Piracy*, Pariisi.

⁹ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_263_en.pdf.

immateriaalioikeuksien suojajärjestelyjen puuttuminen on jarruttanut väärennösten ja piratismiin torjuntaa.

1.2. Uudet toimintalinjat kestäväen kasvun edistämiseksi

Suuret yhteiskunnalliset haasteet, kuten ilmastonmuutos, energian toimitusvarmuus ja demografiset muutokset, tarjoavat mittavia kasvumahdollisuuksia eurooppalaisille yrityksille, koska näihin haasteisiin vastaamisen edellyttämien teknologioiden ja ratkaisujen maailmanlaajuinen kysyntä tulee kasvamaan. Sisämarkkinapakettia olisi käytettävä apuna näiden tilaisuuksien hyödyntämisessä. Hankkeet, jotka mahdollistavat tehokkaamman standardointijärjestelmän käyttöönoton, johdonmukaisemman energiaverotuksen koko sisämarkkinoilla, palvelujen ja puolustusalan yhtenäismarkkinoiden jatkuvan kehittämisen tai ekologiselta kannalta korkealaatuisten tuotteiden tarjonnan kehittämisen, vaikuttavat tässä yhteydessä erityisen lupaavilta. Kyseiset toimet voidaan toteuttaa osana yleisempää teollisuuspoliittista hanketta, joka on komission lähiaikoina esittelemän EU2020-strategian lippulaivahanke. Myös palveludirektiivin keskinäistä arviointiprosessia on jatkettava tämän Euroopan talouden kannalta keskeisen alan kehittämiseksi edelleen. Jakelualaa koskevassa kertomuksessa¹⁰ tehtiin lisäksi erittäin tärkeitä havaintoja palvelumarkkinoiden toiminnasta. **Kuten komission digitaalisessa strategiassa korostettiin, digitaalisten markkinoiden kasvupotentiaalista sekä laajasta tavara- ja palveluvalikoimasta on saatava maksimaalinen hyöty.** Tämä ei koske pelkästään palveludirektiivin kaltaista yleistä välinettä, vaan myös yksittäisiä aloja, kuten liikennettä, joka muodostaa käytännössä eräänlaisen sisämarkkinoiden hermokeskuksen.

Ehdotus nro 4: Komissio ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä palvelujen sisämarkkinoiden kehittämiseksi edelleen palveludirektiivin keskinäisen arviointiprosessin perusteella. Arviointiprosessia toteuttavat parhaillaan jäsenvaltiot ja komissio. Komissio esittelee vuonna 2011 konkreettiset toimenpiteet palvelujen, myös liike-elämän palvelujen, sisämarkkinoiden kehittämiseksi.

Palvelutalous on Euroopan talouden elpymisen kannalta keskeinen ala. Sen osuus työpaikkojen kokonaismäärästä ja työpaikkojen määrän nettokasvusta sisämarkkinoilla on yli 70 prosenttia. Sujuvasti toimivat palvelujen sisämarkkinat auttavat kansalaisia ja yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä, hyödyntämään etuja, jotka sisämarkkinoista saadaan laadukkaampien palvelujen sekä kilpailukykyisempien hintojen ja markkinoiden muodossa. Palveludirektiivi on ollut tärkeä vaihe todellisten palvelujen sisämarkkinoiden luomisessa. Viimeaikaisen tutkimuksen¹¹ mukaan Euroopan unionin tasolla on saatu palveludirektiivin ansiosta 60–140 miljardin euron tulot. Tämä edustaa varovaisten arvioiden mukaan 0,6–1,5 prosentin kasvupotentiaalia suhteessa BKT:hen.

Keskinäisen arviointiprosessin tulosten avulla voidaan ensimmäistä kertaa luoda perusteellinen katsaus huomattavaan osaan palvelujen sisämarkkinoiden toiminnasta (palveludirektiivin soveltamisalaan kuuluvien toimintojen osuus Euroopan BKT:stä ja työllisyydestä on 40 prosenttia). Arviointiprosessi toi esiin sen, että komission ja jäsenvaltioiden on tarkasteltava yhdessä ja perusteellisemmin tiettyihin kasvaviin aloihin

¹⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/retail/docs/monitoring_report_en.pdf.

¹¹ *Expected economic benefits of the European Services Directive*, Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB), marraskuu 2007.

sovellettavan sääntelykehysten käytännön toimivuutta. Niiden on ”testattava” yhdessä sisämarkkinoiden suorituskykyä varmistaakseen, että ne edistävät tehokkaasti kasvua, työllisyyttä ja innovointia. Tässä yhteydessä on hyödynnettävä myös palveludirektiivin mukaisia välineitä, joiden tarkoituksena on avoimuuden ja jäsenvaltioiden kanssa käytävän vuoropuhelun parantaminen. Lisäksi on arvioitava, olisiko aiheellista käynnistää erityishanke, jolla voitaisiin varmistaa palvelujen tarjoajien ja vastaanottajien oikeuksien tehokkaampi ja käytännönläheisempi toteutuminen sisämarkkinoilla. Myös liike-elämän palvelut kuuluvat Euroopan teollisuuden kilpailukyvyn kannalta keskeisiin aloihin, jotka on otettava tarkastelun kohteiksi.

Ehdotus nro 5: Komissio esittelee vuoden 2011 loppuun mennessä hankkeita, joiden tarkoituksena on sisämarkkinoilla käytävän sähköisen kaupankäynnin kehittäminen. Hankkeissa keskitytään erityisesti ongelmiin, joita kuluttajat kohtaavat digitaalitaloudessa. Komissio aikoo antaa tässä yhteydessä tiedonannon sähköisen kaupankäynnin toimivuudesta ja jäsenvaltioille suunnatut ohjeet, joilla pyritään varmistamaan, että palveludirektiivin säännöstä, jonka tarkoituksena on torjua kansallisuuteen tai asuinpaikkaan perustuvaa palvelujen vastaanottajien syrjintää, sovelletaan tehokkaasti.

Jotta sisämarkkinat voisivat hyödyntää koko kasvupotentiaalinsa ja vastata samaan aikaan kansalaisten odotuksiin, on erittäin tärkeää ratkaista ongelma, joka liittyy sähköisen kaupankäynnin riittämättömään kehitykseen. Sähköisen kaupankäynnin osuus kaupasta on tällä hetkellä vain 2–4 prosenttia, ja rajat ylittävän sähköisen kaupankäynnin osuus on tätäkin pienempi. Digitaaliset sisämarkkinat kuuluvat aloihin, joilla kuluttajien luottamus on heikointa – ja ostokset vähäisimpiä. Kuluttajat, jotka yrittävät ostaa muiden jäsenvaltioiden talouden toimijoiden verkossa tarjoamia tuotteita tai palveluja, eivät useinkaan onnistu tekemään kyseisiä ostoksia tai joutuvat kansallisuuteen tai asuinpaikkaan perustuvan syrjinnän kohteiksi. Tämä ei johdu pelkästään siitä, että markkinat toimivat huonosti. Pahinta on se, että kansalaiset turhautuvat eivätkä luota sisämarkkinoiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Palveludirektiivissä vähittäiskauppiaita kielletään syrjimästä kuluttajia kansallisuuden tai asuinpaikan perusteella – myös sähköisessä kaupankäynnissä. Kiellosta voidaan poiketa ”puolueettomasti perustelluissa tapauksissa”, esimerkiksi kuljetuskustannusten välisten erojen vuoksi. Vuoden 2011 jälkipuoliskolla annetaan uudet ohjeet, joiden tarkoituksena on auttaa kansallisia viranomaisia soveltamaan palveludirektiivissä olevaa syrjinnän kieltävää lauseketta (20 artikla) ja tarkentaa tilanteita, joissa voidaan vedota puolueettomiin syihin. Kysymystä eurooppalaisten kuluttajien tasapuolisista mahdollisuuksista käyttää toisen jäsenvaltion verkkokauppalveluja on kuitenkin tarkasteltavana osana sähköisen kaupankäynnin kehittämiseen tähtäävää laajempaa politiikkaa, jolla pyritään parantamaan yleisesti kansalaisten mahdollisuuksia hankintojen tekemiseen. Komissio aikoo antaa vuoden 2011 alkupuoliskolla tiedonannon, jossa tarkastellaan sähköisen kaupankäynnin kehittämisen esteitä, ehdotetaan toimintalinjoja ja arvioidaan sähköisestä kaupankäynnistä annettua direktiiviä. Komissio työstää samaan aikaan helposti ymmärrettävässä muodossa olevaa tietoa verkkopalvelujen käyttäjien oikeuksista ja julkaisee vuoteen 2012 mennessä verkko-oikeuksia koskevan EU:n säännösten¹².

¹² Kuten Euroopan digitaalistrategiassa ja katsauksessa Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010 ilmoitettiin.

Ehdotus nro 6: Komissio aikoo ehdottaa vuonna 2011 standardointia koskevan sääntelykehityksen muuttamista siten, että standardointimenettelyjä muutetaan tehokkaammiksi, vaikuttavammiksi ja vuorovaikutukseen perustuviksi ja niiden käyttö ulotetaan myös palveluihin.

Eurooppalaisten tuotestandardien käyttöönotto on ollut keskeinen tekijä sen varmistamisessa, että kansalaisten saatavilla on korkealaatuisia ja ihmisten terveyttä vaarantamattomia tavaroita ja palveluja ja että yritykset voivat käyttää helposti innovatiivisia ja kansainvälisesti tunnustettuja standardeja. Nykyisen standardointikehityksen kehittämistä kansallisten standardointielinten kuulemisen perusteella on kuitenkin vielä jatkettava, jotta standardit voidaan vahvistaa nopeammin, jotta ne eivät jää jälkeen teknisestä kehityksestä ja jotta kaikki intressitahot (yritykset, kuluttajat ja julkisoikeudelliset oikeushenkilöt) voivat osallistua kattavasti niiden laatimiseen. Palvelualan standardointikehystä olisi myös syytä selkiyttää sisämarkkinoilla noudatettavan lähestymistavan yhtenäistämiseksi.

Ehdotus nro 7: Komissio antaa vuonna 2011 liikennepoliittikkaa koskevan valkoisen kirjan, jossa ehdotetaan kansallisten liikennemuotojen ja liikennejärjestelmien välisten, jäljellä olevien esteiden poistamiseen tähtääviä toimia.

Liikenne toimii koko talouden hermokeskuksena. Viime huhtikuussa tapahtunut Eyjafjallajökull-tulivuoren purkaus oli muistutus siitä, kuinka haavoittuva talous yleisesti ottaen on liikennejärjestelmässä ilmeneville häiriöille. Liikennejärjestelmän kyky kuljettaa tavaroita ja henkilöitä mahdollisimman sujuvasti paikasta toiseen tiettyinä ajankohtana on yksi nykyaikaisen talouden peruspilareista. Liikennepalveluilla, joilla on strateginen merkitys kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen kannalta, onkin nykyään entistä suurempi vaikutus talouskasvuun ja työpaikkojen luomiseen. Liikennepalveluilla voidaan myös yhdistää tiettyjä alueita paremmin toisiinsa ja helpottaa ihmisten keskinäistä kanssakäyntiä. Ne ovat siten avainasemassa myös elämänlaadun parantamisessa. Euroopan laajuisen yhteisen, yhteensopivan ja tehokkaan liikennejärjestelmän toteuttamisella on sen vuoksi ratkaisevan tärkeä vaikutus tavaroiden, henkilöiden ja palvelujen sujuvan liikkuvuuden – sisämarkkinoiden keskeisten perusvapauksien – turvaamiseen. Yhteisen liikennejärjestelmän toteuttaminen on toistaiseksi viivästynyt teknisten, hallinnollisten ja sääntelyyn liittyvien esteiden vuoksi. Kyseiset esteet heikentävät erityisesti kilpailukykyä yhteentoimivien liikennemuotojen sisämarkkinoilla ja yleisemmällä tasolla myös Euroopan talouskasvua.

Ehdotus nro 8: Komissio aikoo antaa vuonna 2011 energiaverotusdirektiivin tarkistamista koskevan ehdotuksen, jotta direktiivi olisi paremmin linjassa EU:n ilmasto- ja energiapolitiittisten tavoitteiden kanssa. Valmisteverojen vähimmäiskannat määritetään tarkistuksen myötä hiilidioksidipäästöjen ja energiasisällön perusteella.

Lokakuun 27. päivänä 2003 annetussa neuvoston direktiivissä 2003/96/EY vahvistetaan energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskeva yhteisön kehys. Direktiivin päätarkoituksena on varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja välttää sitä kautta energiankuluttajiin kohdistuvat kilpailun vääristymät. Direktiivissä ei kuitenkaan oteta riittävässä määrin huomioon EU:n tavoitteita ilmastonmuutoksen torjunnan ja energiankäytön tehostamisen aloilla. Tämä estää jäsenvaltioita käyttämästä verotuksellisia keinoja parhaalla mahdollisella

tavalla. Ehdotuksen tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että eri energialähteitä kohdellaan direktiivissä yhdenmukaisesti, jotta energian kuluttajia kohdellaan tosiasiasa tasavertaisesti riippumatta siitä, mitä energialähdettä käytetään. Ehdotuksella varmistetaan myös se, että energiaverotus ja EU:n päästökauppajärjestelmä nivoutuvat asianmukaisella tavalla yhteen, jotta voidaan välttää näiden kahden järjestelmän väliset päällekkäisyydet.

Ehdotus nro 9: Komissio aikoo tehdä yrityspalveluja käsittelevän korkean tason työryhmän perustamista koskevan aloitteen. Työryhmän tehtävänä olisi tutkia markkinoiden toimintapuitteita sekä standardointiin, innovointiin ja kansainväliseen kauppaan liittyviä kysymyksiä esimerkiksi logistiikan, tilojen ja laitteiden hoidon, markkinoinnin ja mainonnan aloilla.¹³

Yrityspalvelujen sisämarkkinoiden luominen on haasteellinen tehtävä palveludirektiivistä huolimatta. Kertomuksessa ”Kaupan ja jakelun alan sisämarkkinoiden tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisääminen vuoteen 2020 mennessä”¹⁴ on tästä hyviä esimerkkejä. Tällä alalla havaittujen ongelmien, muun muassa vilpillisten käytäntöjen, poistamiseksi annettujen lukuisten kansallisten sääntöjen väliset erot voivat häiritä kaupan ja jakelun markkinoiden toimintaa. Aloite, jolla pyrittäisiin sääntelemään ammatinharjoittajien välisiä suhteita (”business-to-business”), mahdollistaisi hankintaketjun eri toimijoiden suojelemisen tarjoamalla samaan aikaan tilaisuuden tehokkaampien ja tasapuolisempien kaupan ja jakelun sisämarkkinoiden asteittaista toteuttamiseen. Näin voitaisiin vastata myös kilpailukykyisiä hintoja koskeviin kuluttajien ja tuottajien odotuksiin. Elintarviketeollisuuden kilpailukykyä koskevien komission töiden tulokset ovat osoittaneet, että tällä alalla on tarpeen toteuttaa toimia.

Ehdotus nro 10: Komissio aikoo tutkia ennen vuotta 2012, olisiko aiheellista laatia tuotteiden ympäristövaikutuksia koskeva aloite, jolla pyrittäisiin ratkaisemaan tuotteiden ympäristövaikutuksiin ja myös hiilidioksidipäästöihin liittyvät ongelmat. Hankkeen puitteissa tutkitaan mahdollisuutta laatia yhteinen eurooppalainen arviointi- ja ilmoitusmenetelmä.

Tietyt teollisuudenalat ja jäsenvaltiot ovat kehittäneet omat standardinsa ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Tämän vuoksi EU:ssa on annettu suuri määrä keskenään erilaisia ja yhteensopimattomia standardeja. Tähän liittyy riski siitä, että sisämarkkinoille syntyy tavaroiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteitä, kun yrityksille asetetaan monenlaisia vaatimuksia, jotka aiheuttavat korkeita kustannuksia.

Ehdotus nro 11: Komissio aikoo esittää vuoden 2011 alussa energiatehokkuussuunnitelman. Tavoitteena on hyödyntää huomattavien energiasäästöjen potentiaalia täydentämällä energiaintensiivisillä aloilla harjoitettavaa nykyistä politiikkaa.

¹³ Teollisuuspolitiikkaa koskeva tiedonanto, KOM(2010) 614, 27.10.2010.

¹⁴ Heinäkuun 5. päivänä 2010 annettu kertomus. Ks. http://ec.europa.eu/internal_market/retail/docs/monitoring_report_fi.pdf.

Ekologisen suunnittelun käsitettä voitaisiin tarkistaa, jotta tuotteiden sisämarkkinoiden vaatimuksia sovellettaisiin kaikkialla Euroopan unionissa. Lisäksi olisi kehitettävä julkisten varojen kohdentamista ja käyttöä parantavia lähestymistapoja ja hankintamenettelyjä, jotka edistäisivät energiatehokkaiden tuotteiden markkinoiden kehittämistä EU:ssa, muun muassa rakennusten kunnostamista ja kaupunkiliikenteen kestävyyttä. Suunnitelmassa pohditaan myös, olisiko tarpeen ottaa käyttöön yhteinen eurooppalainen kehys, jossa energiantoimittajille annettaisiin aktiivinen rooli asiakkaidensa energiasäästöjen edistämässä ja joka tukisi Euroopan energiapalvelumarkkinoiden kehittämistä. Suunnitelmassa voitaisiin myös ehdottaa kestäviä energiahuoltoratkaisuja (lämmön ja sähkön yhteistuotanto, lämmitys ja jäähdytys) koskevien eurooppalaisten toimintamallien lujittamista.

1.3. Pienet ja keskisuuret yritykset

Eurooppalaiset pk-yritykset ovat innovaatioiden lähteitä ja työllistymismahdollisuuksien tarjoajia, joista versovat tulevaisuuden suuret yritykset. Sen vuoksi sisämarkkinoilla on kiinnitettävä erityishuomiota pk-yritysten perustamisen ja kehityksen kannalta suotuisan oikeudellisen ympäristön luomiseen. Rahoituksen saanti on tässä yhteydessä olennainen kysymys.

Ehdotus nro 12: Komissio aikoo antaa vuonna 2011 toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on parantaa pk-yritysten pääsyä pääomamarkkinoille. Suunnitelmassa esitellään toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan pk-yritysten näkyvyyttä sijoittajien keskuudessa, kehittämään tehokas pörssiverkosto tai erityiset pk-yritysten säännellyt markkinat sekä mukauttamaan listautumis- ja tiedonantovaatimuksia siten, että ne vastaavat paremmin pk-yritysten tarpeita.

Vaikeudet pääoman hankinnassa ovat yksi suurimmista ongelmista, joita pk-yritykset kohtaavat pyrkiessään kehittämään liiketoimintaansa. Niiden vuoksi pk-yritykset joutuvat usein luopumaan uusien tuotteiden lanseeraamisesta, investoinnista uusiin tuotantovälineisiin tai uusien työntekijöiden palkkaamisesta. Osakepääoma keskittyy kuitenkin usein erittäin suuriin markkinoihin. Tällä on kielteinen vaikutus pienempiin yrityksiin, jotka yrittävät hankkia lisävaroja. Tähän on monia syitä. Pk-yritykset ovat usein liian näkymättömiä potentiaalisille sijoittajille, tai pääomamarkkinoille listautumiseen liittyvät vaatimukset ovat niiden kannalta kohtuuttoman monimutkaisia. Pk-yritysten rahoituksen saannin parantaminen kuuluu keskeisiin poliittisiin prioriteetteihin. Pk-yritysten aseman muuttaminen dynaamisemmaksi rahoitusmarkkinoilla on tässä yhteydessä avainasemassa. Tätä aloitetta kehitellään tiiviissä yhteistyössä pk-yritysten rahoittamista käsittelevän foorumin kanssa.

Ehdotus nro 13: Komissio laatii vuoden 2010 loppuun mennessä arvioinnin pk-yrityksiä koskevasta hankkeesta ("Small Business Act"). Tarkoituksena on varmistaa muun muassa, että "etusija pienyrityksille" -periaatetta ("Think Small First") sovelletaan politiikassa ja lainsäädäntömenettelyssä ja että "Small Business Act" -hanke nivotaan tiiviisti osaksi Eurooppa 2020 -strategiaa.

"Small Business Act" -hanke on pääasiallinen väline, jolla tuetaan pk-yritysten kilpailukykyä ja yrittäjähänkeä sisämarkkinoilla ja niiden ulkopuolella. Hankkeen uudelleentarkastelun tarkoituksena on vahvistaa siihen liittyvien toimien (erityisesti "etusija pienyrityksille" -

periaatteen) toteutusta ja yhtenäistää se Eurooppa 2020 -strategian kanssa ehdottamalla uusia toimia, jotka liittyvät esimerkiksi pk-yritysten kansainvälistymiseen.

Ehdotus nro 14: Komissio aikoo ehdottaa vuonna 2011 kirjanpitostandardeja koskevien direktiivien tarkistamista tilinpäätösraportointia koskevien velvoitteiden yksinkertaistamiseksi ja erityisesti pk-yrityksiä koskevien hallinnollisten rajoitusten lieventämiseksi.

Nykyiset tilinpäätössäännöt ovat vanhentuneita ja sisältävät vaatimuksia, jotka aiheuttavat tarpeetonta hallinnollista rasitusta erityisesti pk-yrityksille ja mikroyrityksille.

1.4. Innovaatioiden ja pitkäaikaisten investointien rahoittaminen

Rahoituksen saanti vaikuttaa olennaisesti innovointiin ja kestäväan kasvuun. On myös toivottavaa, että yritykset kykenevät kehittämään pitkän aikavälin strategioita. Lisäksi yksityisiä säästöjä on voitava käyttää tehokkaasti – tarvittaessa julkisten investointien lisänä – Eurooppa 2020 -strategian onnistuneen toteutuksen edellyttämien mittavien infrastruktuuri-investointien rahoittamiseen. Finanssimarkkinat ovat tässä yhteydessä keskeisessä roolissa. Sääntely-ympäristö ei saisi aiheuttaa vääristymiä, jotka haittaavat pitkäaikaisten investointien tekemistä. Komissio antoi 2. kesäkuuta 2010 tiedonannon ”Rahoituspalvelujen sääntely kestäväan kasvun varmistamiseksi”¹⁵ vahvistaakseen finanssimarkkinoiden myönteistä vaikutusta reaalityönteeseen. On kuitenkin etsittävä uusia tapoja kehittää yritysten hallintotapoja, tietuutyyppejä investointeja edistäviä innovatiivisia kannustimia ja tehokkaita yhteistyöjärjestelyjä yksityisen ja julkisen sektorin välille. Näin voidaan tarvittaessa laajentaa investointipolitiikan kehitysnäkymiä.

Ehdotus nro 15: Komissio aikoo pohtia yksityisten obligaatiolainojen käyttöönottoa eurooppalaisten hankkeiden rahoittamiseksi (”project bonds”).

Olellainen keino mobilisoida yksityisiä sijoituksia Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden hyväksi olisi yksityisten rahoituslähteiden täydentäminen nykyistä laajemmin Euroopan unionin talousarvion varoin. Talousarvion tarkistamisen yhteydessä ehdotettiin tapoja lisätä unionin käyttämien määrärahojen vaikutusta. Innovatiivisten rahoitusvälineiden yhteydessä EU:n varoja käytettäisiin yhteistyössä pankkialan ja yksityisen sektorin kanssa, erityisesti Euroopan investointipankin (EIP) välityksellä. Tämä järjestely vakinaistettaisiin sellaisten hankkeiden tapauksessa, joihin liittyy merkittävää liiketoimintapotentiaalia pitkällä aikavälillä. Yksi tärkeistä aloitteista liittyy hankkeiden rahoittamiseen obligaatiolainoilla (”project bonds”), jotka yksityinen sektori laskisi liikkeeseen ja joiden luottoluokitusta vahvistettaisiin unionin talousarvion avulla EIP:n, muiden rahoituslaitosten ja pääomamarkkinoilla toimivien yksityisten sijoittajien, kuten eläkerahastojen ja vakuutusyhtiöiden, houkuttelemiseksi mukaan.

Ehdotus nro 16: Komissio aikoo selvittää, millaisilla toimenpiteillä voitaisiin edistää erityisesti pitkäaikaisten yksityisten investointien aktiivisempaa panosta Eurooppa 2010 -strategian tavoitteiden saavuttamiseen. Kyseiset toimenpiteet voisivat liittyä yritysten hyvän hallintotavan uudistamiseen ja

¹⁵ KOM(2010) 301.

kannustinten luomiseen älykkään, ympäristöystävällisen ja osallistavan kasvun edellyttämille pitkäaikaisille, kestäville ja vastuullisille investoinneille. Lisäksi komissio pyrkii varmistamaan (antamalla tarvittaessa uutta lainsäädäntöä) vuoteen 2012 mennessä, että mihin tahansa jäsenvaltioon sijoittautuneet riskipääomarahastot voivat toimia ja sijoittaa vapaasti kaikkialla Euroopan unionissa. Komissio aikoo poistaa rajojen yli harjoitettavan toiminnan kannalta epäedullisen verokohtelun.

On suotavaa luoda olosuhteet, joissa yksityisiä säästöjä voidaan käyttää aktiivisemmin investointien tukemiseen. Tuki olisi kohdistettava erityisesti niihin tietyt kriteerit täyttäviin investointeihin, jotka edistävät tehokkaimmin Eurooppa 2010 -strategian tavoitteiden saavuttamista. Rahoituksen saantiin liittyvät ongelmat kuuluvat syihin, jotka yritykset mainitsevat useimmin kasvua ja työpaikkojen luomista estävinä tekijöinä. Pk-yritysten rahoituksen saannin parantamisen lisäksi on erityisesti tarpeen luoda kannustimia, jotka edistävät kaikenlaisia kestäviä investointimuotoja tai pitkän aikavälin strategioita. On myös välttämätöntä, että Eurooppa 2020 -strategian onnistumisen ehtona oleviin eurooppalaisiin infrastruktuureihin osoitetaan riittävästi rahoitusta. Komissio selvittää, missä määrin yritysten hyvän hallintotavan uudistaminen, investointien laatumerkkien kehittäminen tai investointien riippumattoman arvioinnin menetelmien käyttöönotto voi edistää näiden tavoitteiden saavuttamista.

Riskipääoma on olennainen rahoituslähde erityisesti perustamisvaiheessa oleville innovatiivisille yrityksille. Pirstaleiset ja tehottomat riskipääomamarkkinat vaikeuttavat kuitenkin riskipääoman saantia Euroopan unionissa. Euroopan unionin on luotava sääntely-ympäristö, jonka puitteissa riskipääomarahastot voivat toimia missä tahansa unionin alueella. Lisäksi tarvitaan verosääntöjen koordinoitua kaksinkertaisen verotuksen riskien välttämiseksi.

Ehdotus nro 17: Kun meneillään oleva Euroopan julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön arviointi on saatu päätökseen, komissio aikoo esittää viimeistään vuonna 2012 laajan kuulemisen perusteella säädösehdotuksia, joilla pyritään yksinkertaistamaan ja uudistamaan EU:n sääntöjä julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekemisen sujuvoittamiseksi ja julkisten hankintojen hyödyntämiseksi laajemmin muilla politiikanaloilla.

Julkisyhteisöjen ostamien tavaroiden ja palvelujen osuus EU:n BKT:stä on lähes 17 prosenttia. EU:n julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön tarkoituksena on luoda suurille julkisille hankinnoille Euroopan laajuiset avoimet markkinat, joilla on kilpailua ja joiden ansiosta veronmaksajien varoja voidaan säästää vuosittain useiden miljardien eurojen arvosta. Julkiset hankinnat voivat kuitenkin olla myös tärkeä vetoapu esimerkiksi innovoinnille, ympäristönsuojelulle tai työllisyydelle. Monimutkaisten eurooppalaisten ja kansallisten sääntöjen yhteisvaikutuksesta julkisia hankintoja koskevat hallintomenettelyt muuttuvat usein kohtuuttoman raskaiksi. Muiden jäsenvaltioiden yritysten osallistuminen tarjouspyyntöihin on edelleen erittäin vähäistä.¹⁶

¹⁶ Rajojen yli tehtävien julkisten hankintojen osuus kaikista julkisista hankinnoista vuonna 2009 oli vain noin 1,5 prosenttia. Julkisia hankintoja koskevan kauppavaihdon intensiteetti on huomattavasti

Ehdotus nro 18: Komissio aikoo tehdä vuonna 2011 palveluhankintoja koskevan lainsäädäntöaloitteen. Selkeät ja tavoitteisiinsa suhteutetut säännöt helpottavat eurooppalaisten yritysten markkinoillepääsyä, sillä taloudelliset toimijat saavat niiden myötä takeet avoimuudesta, yhdenvertaisesta kohtelusta ja tasapuolisista toimintaedellytyksistä. Ne edistävät julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyökumppanuuksia ja mahdollistavat sen, että palvelujen käyttäjät ja hankintaviranomaiset saavat paremman vastineen rahalle.

Palveluhankintoja koskevien käyttöoikeussopimusten osuus julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuussopimuksista on 60 prosenttia (niiden arvo oli 118,8 miljardia euroa vuonna 2006). Palveluhankintoja koskevien käyttöoikeussopimusten kilpailuttamista koskevien edellytysten parantaminen ja oikeudellisen epävarmuuden lieventäminen tehostaisivat infrastruktuurien toimivuutta. Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet ja erityisesti palveluhankintoja koskevat käyttöoikeussopimukset mahdollistavat pitkäaikaisten investointien tekemisen esimerkiksi energian, jätehuollon ja liikenneinfrastruktuurien aloilla. Komission säädösehdotuksen tarkoituksena on luoda Euroopan tasolle julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia edistävä kehys aiheuttamatta kohtuutonta lisärasitusta paikallisviranomaisille.

1.5. Yritysten kannalta suotuisan oikeudellisen ympäristön ja verojärjestelmän luominen

Jotta eurooppalaiset yritykset voisivat hyödyntää täysimääräisesti sisämarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia, myös sijoittautumisvapautta, sisämarkkinoiden lähtökohtana olevien sääntöjen on oltava yksinkertaisia ja niillä on ratkaistava ongelmat, joita yritykset kohtaavat päivittäin toiminnassaan. Tässä jaksossa ehdotettujen toimenpiteiden tarkoituksena on muun muassa keventää hallinnollista ja sääntelystä johtuvaa räsitusta sekä edistää samalla kasvua ja työpaikkojen luomista.¹⁷ Tämä pyritään varmistamaan konkreettisilla aloitteilla, jotka liittyvät kaupparekistereiden yhteenliittämiseen sekä sähköisen tunnistamisen ja varmentamisen vastavuoroiseen tunnustamiseen Euroopan unionissa. Myös verotuskysymykset ovat keskeisessä asemassa. Yritysten hallinnollista räsitusta pyritään keventämään yritysveropohjaan ja alv:hen liittyvillä aloitteilla, joilla edistetään lisäksi yritysten rajat ylittävää toimintaa. Puolustus- ja turvallisuusalat ovat tässä yhteydessä erityishuomion kohteena, sillä ne kehittävät huipputekniikkaa, innovaatioita ja osaamista, jotka vauhdittavat koko talouden kasvua ja kehitystä.

Ehdotus nro 19: Komissio pyrkii parantamaan kansallisten veropolitiikkojen koordinoitua muun muassa direktiiviehdotuksella, jonka tarkoituksena on ottaa vuonna 2011 käyttöön yhteinen konsolidoitu yhtiöveropohja.

EU:ssa on tällä hetkellä käytössä 27 kansallista yhtiöverojärjestelmää, joiden väliset suuret erot luovat merkittäviä veroesteitä, jotka vähentävät yritysten halukkuutta toimia rajojen yli tai estävät rajat ylittävän toiminnan kokonaan. Tällainen pirstaleisuus aiheuttaa huomattavia vääristymiä markkinoilla ja kasvattaa sääntöjen noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia.

heikompi kuin yksityisten hankintojen, mikä lienee osoitus siitä, että rajat ylittävän kaupan ja kilpailun etuja ei ole hyödynnetty täysimääräisesti.

¹⁷

Jos yritysten hallinnollista räsitusta kevennettäisiin 10 prosenttia, BKT kasvaisi 0,6 prosenttia.

Haittavaikutukset kohdistuvat erityisesti pk-yrityksiin, joilla ei useinkaan ole tehottomuuden poistamiseen tarvittavia resursseja ja jotka saattavat siksi jopa luopua kokonaan toimintansa laajentamisesta rajojen yli. Yhteisen konsolidoidun yhtiöveropohjan käyttöönoton tarkoituksena on puuttua kasvua rajoittaviin verosäännöksiin. Konsernien pitäisi noudattaa vain yhtä verosäännöstöä ja asioida vain yhden veroviranomaisen kanssa koko EU:ssa (keskitetty asiointipiste) Konsernien liikevaihto konsolidoitaisiin ja niiden tappiot vähennettäisiin voitoista ilman rajojen muodostamia esteitä. Yritysten ei myöskään tarvitsisi enää noudattaa konsernin sisäisiin liiketoimiin liittyvää siirtohinnoittelua koskevia sääntöjä (ts. sääntöjä hintojen liiketoimikohtaisesta mukauttamisesta lähiyhtiöiden välillä). Kansallisten verosäännösten välisistä eroista tai ristiriitaisuuksista johtuva kaksinkertainen verotus tai verottamatta jättäminen poistettaisiin konsernien sisäisistä suhteista. Kansallisella tasolla toteutettava koordinoimaton toimi aiheuttaisi sen, että nykytilanne säilyisi ennallaan, sillä yritysten olisi edelleen noudatettava kaikkien niiden valtioiden verojärjestelmiä, joissa ne toimivat. Komission ehdottamalla aloitteilla ei pyritä yhtiöverokantojen yhdenmukaistamiseen.

Ehdotus nro 20: Komissio aikoo julkaista vuonna 2011 uuden alv-strategian, joka perustuu vuodeksi 2010 suunniteltua alv-järjestelmän perusteellista uudelleentarkastelua koskevaan vihreään kirjaan.

Nykyiseen alv-järjestelmään liittyy monia rajoituksia, jotka muun muassa aiheuttavat kohtuutonta hallinnollista raskautta yrityksille. Monimutkainen verokanta- ja vapautusjärjestelmä, jäsenvaltioille myönnetty poikkeukset ja vaihtoehdot sekä rajat ylittäviin liiketoimiin sovellettavat erityissäännöt haittaavat sisämarkkinoiden sujuvaa toimintaa ja heikentävät eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä, sillä ne aiheuttavat merkittäviä sääntöjen noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia erityisesti monessa eri jäsenvaltiossa toimiville yrityksille. Vaikka tekninen ja taloudellinen ympäristö on kehittynyt huomattavasti alv:n käyttöönoton jälkeen, alv-järjestelmä ja erityisesti yritysten raportointivelvoitteet ja alv:n kantomenettelyt ovat pysyneet lähes muuttumattomina. Nykyinen järjestelmä ei myöskään edistä petosten torjuntaa, sillä lähes 12 prosenttia alv:stä jää kantamatta veropetosten, veronkierron, liian vähäisten maksujen tai konkurssien vuoksi. Tulevassa alv-strategiassa korostetaan säädösehdotuksissa esitettäviä painopistealoja, joiden avulla sisämarkkinoille voidaan luoda nykyistä vankempi ja tehokkaampi alv-järjestelmä.

Ehdotus nro 21: Komissio aikoo esittää vuonna 2011 yhtiörekistereiden yhteenliittämistä koskevan säädösehdotuksen.

Kansallisten yhtiörekistereiden yhteenliittämisen mahdollistavan verkoston puuttuminen vaikeuttaa muissa jäsenvaltioissa toimivia yhtiöitä koskevien tietojen saantia. Tämä puolestaan aiheuttaa mittavaa hallinnollista raskautta ja merkittäviä kustannuksia rajojen yli toimiville yhtiöille sekä estää muiden yhtiöiden, kuluttajien ja viranomaisten tiedonsaannin.

Ehdotus nro 22: Komissio aikoo esittää vuoteen 2012 mennessä päätösehdotuksen, jonka tarkoituksena on varmistaa sähköisen tunnistamisen ja varmentamisen vastavuoroinen tunnustaminen koko EU:ssa online-varmennepalvelujen perusteella. Kyseiset varmennepalvelut on tarkoitus ottaa käyttöön kaikissa jäsenvaltioissa. Lisäksi komissio aikoo ehdottaa vuonna 2011 sähköisiä allekirjoituksia koskevan direktiivin

tarkistusta, jotta saataisiin oikeudellinen kehys sähköisten varmennejärjestelmien rajat ylittävälle tunnustamiselle ja yhteentoimivuudelle.

Kuten digitaalistrategiaa koskevassa komission tiedonannossa korostetaan, sisämarkkinoiden moitteeton toiminta edellyttää, että palveludirektiivin tai sähköistä hankintaa koskevan toimintasuunnitelman kaltaisissa välineissä on vaatimuksia siitä, että yritykset voivat olla sähköisesti yhteydessä viranomaisiin, myös rajojen yli. Kansallisten sähköistä tunnistamista ja varmentamista koskevien järjestelyjen yhteentoimivuus ja vastavuoroinen tunnustaminen ovat olennaisia edellytyksiä sille, että sähköisiä viranomaispalveluja voidaan käyttää ongelmitta myös kansallisten rajojen ulkopuolella.

1.6. Kansainvälinen kilpailukyky

Eurooppalaiset yritykset saavat tavaroitaan ja palvelujaan myydyiksi eri puolilla maailmaa markkinoiden avautumisen ja kaupan globaalin yhdentymisen tarjoamien mahdollisuuksien ansiosta. Sisämarkkinat tarjoavat eräänlaisen perustan, josta käsin eurooppalaiset yritykset voivat valmistautua paremmin kansainväliseen kilpailuun ja siirtymiseen uusille markkinoille. Tämän vuoksi on sitäkin tärkeämpää varmistaa, että EU:n sisäinen politiikka ja ulkosuhdepolitiikka ovat johdonmukaisia ja täydentävät toisiaan.

EU on maailman suurin tavaroiden ja palvelujen viejä ja kuuluu tärkeimpiin suorien ulkomaisten sijoitusten kohteisiin. On kuitenkin hyvä pitää mielessä reaali-teetit. Euroopan pitäisi puolustaa etujaan ja arvojaan vakuuttavammin sekä vastavuoroisuuden ja keskinäisen hyödyn nimissä. Vapaakauppasopimukset voivat tarjota eurooppalaisille yrityksille takeet pääsystä laajemmille markkinoille ja syventää sääntely-yhteistyötä tärkeimpien kauppakumppaneidemme kanssa. Kauppakumppanuuksien on lisäksi perustuttava keskinäiseen hyötyyn, ja on pidettävä mielessä, että sekä EU:lla että sen kumppaneilla on paitsi oikeuksia, myös velvollisuuksia. Komissio puolustaa tarkkaavaisesti eurooppalaisten etuja ja työpaikkoja sekä käyttää kaikkia asianmukaisia keinoja torjuakseen vilpillisiä liiketoimintatapoja.

Eurooppalaiset yritykset saavat kiistatonta hyötyä kansainvälisten sääntöjen lähentämisestä, sillä se vähentää kustannuksia, joita yrityksille aiheutuu mukautumisesta Euroopassa sovellettavista säännöistä tai standardeista poikkeaviin sääntöihin ja standardeihin. On lisäksi erittäin tärkeää huolehtia siitä, että eurooppalaisilla yrityksillä on yhtäläiset edellytykset päästä Euroopan ulkopuolisille markkinoille ja erityisesti julkisten hankintojen markkinoille.

Sisämarkkinoiden on pystyttävä houkuttelemaan myös jatkossa Euroopan unionin jäsenehdokasmaita ja mahdollisia jäsenehdokasmaita ja pysyttävä myös naapurimaiden mielenkiinnon kohteena. Komissio harkitsee, olisiko sisämarkkinasääntöjen soveltamisalaa laajennettava edelleen, käyttäen arviointiperusteina kyseisten maiden sääntelyn lähentymisastetta ja niiden valmiuksia panna sisämarkkinasäännöt tehokkaasti täytäntöön.

***Ehdotus nro 23:** Komissio jatkaa sääntely-yhteistyön kehittämistä tärkeimpien kauppakumppaneidensa kanssa sekä kahdenvälisellä (sääntelyviranomaisten vuoropuhelun) että monenvälisellä (esimerkiksi G20-maiden kokouksissa) tasolla. Tarkoituksena on yhtäältä sääntelyn lähentäminen (muun muassa parantamalla mahdollisuuksien mukaan kolmansien maiden järjestelmien vastaavuutta) ja toisaalta kansainvälisten*

standardien laajemman käyttöönoton edistäminen. Komissio käy tältä pohjalta neuvotteluja (sekä monen- että kahdenvälisistä) kansainvälisistä kauppasopimuksista. Painopisteenä on markkinoillepääsy ja erityisesti palveluja, immateriaalioikeuksia ja tukia koskevan sääntelyn lähentäminen.

Sääntelyä ei ole onnistuttu lähentämään kansainvälisellä tasolla, mikä jarruttaa merkittävästi kansainvälistä kauppaa. Ongelmien ja sääntelyn katvealueiden hyväksikäytön torjumiseksi Euroopan komissio tekee aktiivista sääntely-yhteistyötä sekä monen- että kahdenvälisellä tasolla. G20-prosessi on tässä yhteydessä ratkaisevan tärkeässä asemassa. EU aikoo olla myös jatkossa johtavassa roolissa tässä prosessissa edistääkseen globaaleja finanssimarkkinaudistuksia, parantaakseen sääntelyn laatua ja edistääkseen kansainvälisten standardien käyttöönottoa. EU käy samaan aikaan sääntelyä koskevaa vuoropuhelua useiden strategisten kumppanien, muun muassa Yhdysvaltojen, Japanin, Kiinan, Venäjän, Intian ja Brasilian kanssa. Vuoropuhelun syventäminen ja laajentaminen edellyttää kuitenkin lisätoimia. Talous- ja finanssikriisi on tuonut tullessaan piileviä protektionistisia pyrkimyksiä. Neuvottelujen tarkoituksena on edistää sääntelyn lähentämistä myös arkaluonteisten aiheiden (kuten immateriaalioikeuksien suojan tai tukien) osalta sekä tarjota uusia markkinamahdollisuuksia EU:n yrityksille.

***Ehdotus nro 24:** Komissio aikoo esittää vuonna 2011 lainsäädäntöehdotuksen yhteisön välineeksi, joka perustuu Euroopan unionin kansainvälisten sitoumusten täytäntöönpanoon, jotta voidaan varmistaa paremmin se, että teollisuusmaissa ja suurissa nousevan talouden maissa sovelletaan yhdenmukaisempia ehtoja pääsyyn julkisten hankintojen markkinoille.*

On ristiriitaista, että EU:n julkisten hankintojen markkinat ovat suhteellisen avoimet, mutta EU:n kauppakumppaneilla ei ole mahdollisuutta päästä sen julkisten hankintojen markkinoille. EU:n kansainvälisiä markkinoillepääsyä koskevia sitoumuksia (julkisia hankintoja koskeva sopimus eli GPA-sopimus ja vapaakauppasopimukset) ei noudateta yhdenmukaisesti eri puolilla unionia. Tämä luo epätasapuoliset toimintaedellytykset EU:n yrityksille sekä EU:ssa että sen ulkopuolella ja vääristää eurooppalaisten ja EU:n ulkopuolisten yritysten välistä kilpailua. Kansainvälisellä tasolla EU:lla on vaikeuksia helpottaa yritysten pääsyä markkinoille, sillä sen vaikutusvalta GPA-sopimusvaltioiden kanssa käytävissä kauppaneuvotteluissa ja/tai kahdenvälisissä vapaakauppasopimusneuvotteluissa on rajallinen.

2. EUROOPAN KANSALAISET SISÄMARKKINOIDEN KESKIÖÖN LUOTTAMUKSEN PALAUTTAMISEKSI

”Markkinanäkökohtien ja sosiaalisten näkökohtien yhteensovittaminen”: Mario Monti ehdottaa konkreettista vaihtoehtoa sisämarkkinoiden ja koko Euroopan talouden elvyttämiseksi. Vaikka sisämarkkinat ovat pysyneet vakaina kriisitilanteessa, ne aiheuttavat edelleen huolta. **Euroopan kansalaiset on palautettava näiden laajojen markkinoiden keskiöön**, ja Euroopan on asetettava jälleen tavoitteeksi muuttuminen erittäin kilpailukykyiseksi sosiaalisesti markkinataloudeksi.

Toimiva sosiaaliturvajärjestelmä, tehokas koulutusjärjestelmä ja ammattikoulutus, laadukkaat työpaikat sekä kunnianhimoinen työterveys- ja -turvallisuuspolitiikka parantavat

markkinoiden suorituskykyä ja tukevat vaurautta ja kasvua. Kyseiset tekijät lisäävät maan houkuttelevuutta, luovat sosiaalisen verkoston ja ovat muiden rakenteellisten tekijöiden (kuten infrastruktuurien laadun ja kattavuuden) tavoin ratkaisevia tekijöitä globaalien kilpailukykyyn varmistamisessa.

Sitä vastoin köyhyys, työttömyys, syrjäytyminen ja tulevaisuuden pelko rasittavat yhteiskunnan taloutta. Eurooppalaiset yritykset tiedostavat tämän: ne kehittävät toimintaympäristöään eri puolilla Eurooppaa ja maailmaa panostamalla säätiöihin, kansalaisyhteiskuntaan sekä vaaleilla valittuihin edustajiinsa, toimittajiinsa tai asiakkaisiinsa kumppanuuksissa, joiden tarkoituksena on turvata kestävä ja yhteisvastuullinen kehitys.

Sisämarkkinat edistävät osaltaan myös kansalaisten identiteetin rakentumista koulujen kieltenopetuksen, matkojen, ulkomaille suuntautuvien opintomatkojen, euron käytön, tuotevalikoiman monipuolisuuden jne. kautta. Nämä jokapäiväisen elämän osa-alueet saavat meidät kaikki – kuluttajat, työntekijät, opiskelijat, säästäjät, yrittäjät, julkisten palvelujen käyttäjät, potilaat, eläkeläiset jne. – tuntemaan itsemme eurooppalaisiksi. Nämä osa-alueet kutistuvat kuitenkin sitä mukaa, kun vanhenemme: mahdollisuudet, joita eurooppalaisuus tarjoaa työelämässä, kulutustottumuksissa tai terveydenhuoltoon ja eläkkeisiin liittyvissä kysymyksissä, eivät ole enää yhtä helposti hyödynnettävissä.

Vaikka sosiaalisen suojelun järjestelmät kuuluvat jäsenvaltioiden vastuualueeseen, ne pitävät sisällään monia aloja, joilla sosiaalisen markkinatalouden inhimillisellä ulottuvuudella on **edistettävä luottamuksen rakentumista ja taattava suorituskyky sisämarkkinoilla.** Tässä yhteydessä on aiheellista korostaa työmarkkinaosapuolten roolia sekä jäsenvaltioiden että unionin tasolla. Unioni tunnustaa niiden tärkeän aseman äänitorvena, joka tuo esiin talouden eri alojen odotukset ja jonka aikaan saama vuoropuhelu mahdollistaa toisinaan yleiseurooppalaisten sopimusten tekemisen.

EU:n toimielimille annetaan monilla oikeudellisilla välineillä nimenomaisesti lupa panostaa tähän sosiaalipolitiikan alaan ja integroida sosiaaliset investoinnit talouden ja finanssimarkkinoiden elvyttämiseen.

Perusoikeuskirjassa vahvistetaan joukko taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksia, joiden näkyvyyttä pyritään lisäämään. Unioni tunnustaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti oikeudet, vapaudet ja periaatteet, jotka esitetään Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jolla on sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla. Komissio sitoutuu varmistamaan, että perusoikeuskirja otetaan huomioon unionin politiikoissa.¹⁸ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen horisontaalinen sosiaalilauseke¹⁹ mahdollistaa kaikkien poliittisten toimenpiteiden merkityksellisyyden arvioinnin sosiaalisten vaikutusten perusteella. Se on otettava konkreettiseen käyttöön ja otettava huomioon kaikissa pohdinnoissa.

Uuden kunnianhimoisen tavoitteen mukaan **eurooppalaisten yritysten on voitava hyödyntää tehokkaasti toimivia markkinoita luovuutensa ja dynaamisuutensa parantamisessa ja samalla on palautettava Euroopan kansalaisten luottamus sisämarkkinoihin.** Euroopan harjoittamaa politiikkaa on muutettava kestävämmäksi kriisien paremman ennakkoinnin ja vaimentamisen sekä unionin taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen

¹⁸ ”Euroopan unionin strategia perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön”, KOM(2010) 573 lopullinen, 19.10.2010.

¹⁹ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 9 artikla.

koheesion lujittamisen avulla. Yhteenkuuluvuuden ja erityisesti sen alueellisen ulottuvuuden lujittaminen on ennakoedellytys sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle. Nämä periaatteet ovat lähtökohtana ehdotuksille, jotka komissio aikoo esittää lähiaikoina parantaakseen koheesiopolitiikan vaikutuksia, vahvistaakseen sen tulos- ja suorituskeskeisyyttä, tiukentaakseen sen täytäntöönpanoon liittyviä vaatimuksia ja keskittääkseen unionin voimavarat keskeisiin painopistealoihin. Komissio aikoo myös selvittää mahdollisuuksia parantaa sisämarkkinoiden infrastruktuureja muun muassa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien edistämisen avulla.

Sisämarkkinapaketti koskee kansalaisia kuluttajina. Kysymyksiä, jotka liittyvät muihin kuin taloudellisiin oikeuksiin, joita kansalaiset voivat käyttää jokapäiväisessä elämässään, tarkastellaan myös asiakirjassa ”**Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010: unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen**”, jonka Euroopan komissio aikoo antaa samaan aikaan tämän tiedonannon kanssa.

2.1. Julkisten palvelujen ja keskeisten infrastruktuurien parantaminen

Vaikka eurooppalainen hanke tukeutuu markkinavoimiin, jotka huolehtivat siitä, että kansalaisten saatavilla on mahdollisimman kattava tavara- ja palveluvalikoima mahdollisimman edulliseen hintaan, ja edistävät innovointia, myös unionin sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus kuuluu sen keskeisiin huolenaiheisiin ja siinä tunnustetaan, että markkinavoimat eivät vastaa riittävässä määrin kaikkiin kollektiivisiin tarpeisiin.

Euroopan unioni tunnustaa tästä syystä muun muassa SEUT-sopimuksen 14 artiklassa ja perussopimukseen liitetystä pöytäkirjassa N:o 26 yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen sosiaaliset hyödyt ja taloudellisen arvon ja tarjoaa toissijaisuusperiaatteen mukaisesti viranomaisille mahdollisuuden kyseisten palvelujen tarjoamiseen, toteuttamiseen ja organisointiin käyttäjien tarpeita vastaavalla tavalla. EU täydensi tästä syystä myös suurten verkkotoimialojen asteittaista vapauttamista, joka on Euroopan talouden paremman kilpailukyvyn tae, määrittämällä kaikki kansalaiset kattavat tiukat julkisen palvelun velvoitteet. Unioni pyrkii samasta syystä myös kehittämään tehokkaita Euroopan laajuisia infrastruktuureja tunnistamalla eri alojen pullonkaulat ja ottamalla käyttöön kannustimia infrastruktuurien kehittämiseksi. Komissio jatkaa julkisen palvelun velvoitteesta maksettavia korvauksia koskevan päätöksen ja asiaa koskevien puitteiden (näistä käytetään usein yhteisnimitystä ”Altmark-paketti”) arviointia ja sitoutuu tekemään niihin tarvittavat tarkistukset.

Monet julkisten palvelujen piiriin kuuluvat päivittäiset toiminnot katsotaan taloudelliseksi toiminnaksi, ja ne kuuluvat sen vuoksi unionin oikeuden soveltamisalaan. Komissiolla on SEUT-sopimuksen 106 artiklan mukaisesti erityisesti yksinomainen toimivalta varmistaa, että kyseiset korvaukset soveltuvat sisämarkkinoille siltä osin kuin ne ovat valtiontukea.

Julkisia palveluja koskevien EU:n sääntöjen soveltaminen herättää monia käytännön kysymyksiä toimivaltaisten viranomaisten ja tiettyjen alan toimijoiden (erityisesti sosiaalipalvelujen alan toimijoiden) keskuudessa. Unionin ja sen jäsenvaltioiden on sen vuoksi pyrittävä varmistamaan, että unionissa on sääntelykehys, jossa julkisten palvelujen tarjoajat voivat hoitaa tehtävänsä ja vastata tehokkaasti kaikkien kansallisten tarpeisiin. Unionin on myös saavutettava uusi kunnianhimoisen tavoite, joka liittyy sisämarkkinoiden sujuvan toiminnan ja eurooppalaisille suunnattujen uusien palvelujen kehittämisen kannalta keskeisten infrastruktuurien yksilöintiin ja niiden nopean toteutuksen edistämiseen. Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin kuuluu muun muassa se, että kaikilla kansalaisilla olisi oltava mahdollisuus käyttää Internet-laajakaistaliittymää viimeistään vuonna 2013. Strategian

tarkoituksena on varmistaa, että kaikkien eurooppalaisten saatavilla on vuoteen 2020 mennessä paljon nopeammat (vähintään 30 Mbit/s) internetyhteydet ja että vähintään 50 prosentilla kotitalouksista on internetyhteys, jossa tiedonsiirtonopeus on yli 100 Mbit/s.

Ehdotus nro 25: Komissio sitoutuu antamaan vuoteen 2011 mennessä tiedonannon ja sitä täydentävän toimenpidepaketin yleistä taloudellista etua koskevista palveluista.

Unionin ja sen jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että eurooppalaisten tarpeisiin vastaavien julkisten palvelujen, myös sosiaalipalvelujen, tarjoamista helpotetaan kullakin tarkoituksenmukaisella tasolla, että niiden rahoittamista koskevat säännöt ovat täsmälliset ja että niiden laatu ja yleinen saatavuus ovat parhaat mahdolliset. Komission tällä alalla tekemät aloitteet voidaan jakaa kolmeen ryhmään.

Ensimmäisessä ryhmässä on kyse helppokäyttöisen ja tehokkaan välineistön tarjoamisesta viranomaisille moniin eri aiheisiin (esimerkiksi rahoitukseen, julkisiin hankintoihin tai hallinnollisen yhteistyöhön) liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi ja sen mahdollistamiseksi, että viranomaiset voivat tarjota toimivaltansa puitteissa ja huomattavan itsenäisesti laadukkaita paikallisia julkisia palveluja, jotka täyttävät kansalaisten tarpeet. Välineistön avulla on myös voitava arvioida kyseisten palvelujen laatua ja tehdä alakohtaisia ja kansainvälisiä vertailuja.

Toiseen ryhmään kuuluvilla aloitteilla Euroopan kansalaisille pyritään antamaan valmiudet arvioida niiden palvelujen laadun kehittymistä, jotka tarjotaan muun muassa suurten verkkotoimialojen (liikenne-, posti- ja energiapalvelut) vapauttamiseen liittyvien uudistusten puitteissa.

Kolmannessa ryhmässä pyritään parantamaan sellaisten palvelujen yleistä saatavuutta, joiden eurooppalaiset katsovat olevan olennainen osa jokapäiväistä elämäänsä (esimerkiksi postipalvelut), sillä julkisten palvelujen laadukkuus on kytköksissä myös niiden saatavuuteen (myös hinnoittelun osalta). Laadukkaiden yleispalvelujen tarjoamista mahdollisesti haittaavista esteistä olisi laadittava perusteellinen arviointi, joka perustuu paikalla käytännön kokemuksiin. Jotta palvelut vastaisivat kaikkien eurooppalaisten tarpeisiin, yhteiskunnan ja sosiaalisten käytäntöjen nopean kehityksen myötä muuttuvista tarpeista on laadittava dynaaminen arviointi.

Komissio sitoutuu erityisesti

- päivittämään edelleen vastauksia usein esitettyihin kysymyksiin (valtioneuvoston ja julkisia hankintoja koskevan) EU:n oikeuden soveltamisesta yleishyödyllisiin palveluihin;
- toteuttamaan toimenpiteitä, jotka mahdollistavat yleistä taloudellista etua koskevan palvelutarjonnan laadun paremman arvioinnin ja vertailun Euroopan tasolla erityisesti käytännön kokemuksen perusteella; sekä
- tutkimaan, onko yleispalveluvelvoitteet syytä ja mahdollista ulottaa uusille aloille Euroopan kansalaisten olennaisten tarpeiden kehittymisen vuoksi (mahdollisesti SEUT:n 14 artiklan perusteella).

Ehdotukset, jotka koskevat julkisiin hankintoihin – mukaan lukien hallinnollinen yhteistyö – sovellettavien sääntöjen ja palveluhankintoja koskevista käyttöoikeussopimuksista annetun direktiivin arviointia ja tarkistamista, perustuvat samaan logiikkaan, sillä myös niiden tehtävänä on täydentää välineistöä, joka viranomaisilla on käytettävissään tähän alaan liittyvissä kysymyksissä. On lisäksi syytä korostaa, että edellä mainittujen suurten verkkotoimialojen (energia, liikenne, sähköinen viestintä jne.) infrastruktuurien nykyaikaistamiseen tähtäävät aloitteet nivoutuvat yhteen myös unionin yleishyödyllisten infrastruktuurien nykyaikaistamista koskevan haasteen kanssa.

Ehdotus nro 26: Komissio aikoo tarkistaa vuonna 2011 Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämistä koskevia yhteisön suuntaviivoja ja esittää ehdotuksen liikenneinfrastruktuurien rahoittamista koskevaksi kokonaisuudeksi.

Huolimatta mittavista investoinneista, Euroopan unionilla ei ole tällä hetkellä riittävän yhteensopivaa, yhteentoimivaa ja tehokasta rajat ylittävää liikenneinfrastruktuuriverkkoa. Liikenneinfrastruktuurit ovat kuitenkin keskeisessä asemassa sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta, ja niillä on edistettävä kestävä kasvua ja kehitystä. Sen lisäksi, että jäsenvaltiot eivät koordinoi liikenneinfrastruktuurihankkeiden suunnittelua, rahoittamista ja hallinnointia, se, että Euroopan tasolla ei ole yleistä rahoituskehystä, joka mahdollistaisi merkittävimpien puutteiden poistamisen sisämarkkinoilta, jarruttaa merkittävästi kehitystä. Kyseinen rahoituskehys aiotaan määritellä seuraavan monivuotisen rahoituskehysten perusteella. Monivuotinen rahoituskehys on tarkoitus esitellä vuoden 2011 puolivälissä.

Ehdotus nro 27: Komissio aikoo antaa tiedonannon energiainfrastruktuurien painopistealueista vuoteen 2020 tai 2030 ulottuvalla jaksolla. Tavoitteena on edistää täysin toimintakykyisten energian sisämarkkinoiden toteuttamista ratkaisemalla ongelman, joka liittyy infrastruktuuriyhteyksien puuttumiseen, ja helpottamalla uusiutuvien energialähteiden integrointia. Näiden tavoitteiden saavuttamisen edellyttämät välineet esitellään vuonna 2011 uudessa EU:n energiavarmuus- ja -infrastruktuurivälineessä.

Euroopan energiainfrastruktuurien luominen edellyttää nykyaikaisia infrastruktuureja. Unionin energiahuoltopolitiikan keskeisiä tavoitteita ovat kilpailuun perustuvat, kestävät ja luotettavat markkinat. Tämä puolestaan edellyttää kansallisten energiaverkkojen kanssa paremmin yhteensopivia energiainfrastruktuureja, jotka mahdollistavat uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvattamisen ja energialähteiden monipuolistamisen. Jotta näihin haasteisiin voidaan vastata, olemassa olevat energiainfrastruktuurit on nykyaikaistettava pikaisesti, niitä on kohennettava ja ne on yhtenäistettävä. Uusi eurooppalainen energiainfrastruktuuripolitiikka on välttämätön edellytys EU:n infrastruktuuriverkkojen suunnittelu- ja kehitystavan muuttamiselle. Merkittäviin ongelmiin esimerkiksi Pohjanmeren energiaverkoissa tai eteläisellä kaasulinjalla on löydettävä ratkaisut. Verkkojen toimintaa on järjeistettävä, jotta energian käyttöä ja kuljetusta voitaisiin tehostaa. Ensi vuosikymmenen aikana odotettavissa olevien valtaviin yli 200 miljardin euron investointien²⁰ tekeminen Euroopan tärkeisiin sähkön- ja kaasunjakeluverkkoihin edellyttää lupamenettelyjen

²⁰ Lähde: energian pääosasto.

tehostamista ja muuttamista avoimemmiksi sekä uusien rahoitusratkaisujen löytämistä. Lisäksi kansallisten jakeluverkkojen huoltoon, nykyaikaistamiseen ja laajentamiseen on tehtävä noin 400 miljardin euron investoinnit.

Ehdotus nro 28: Parlamentin ja neuvoston on määrä hyväksyä päätösehdotus Euroopan radiotaajuusspektriä koskevan toimintaohjelman perustamisesta Euroopan radiotaajuusspektrin hallinnoinnin ja käytön tehostamiseksi.

Euroopan radiotaajuusspektrin käyttöä on tehostettava, yhdenmukaistettava ja koordinoitava, jotta käytettävissä olisi riittävästi taajuuksia kansalaisten ja yritysten tarpeiden täyttämiseksi. Jos samat taajuusalueet asetetaan käyttöön samojen joustavien teknisten edellytysten mukaisesti koko EU:ssa, saadaan mittakaavasäästöjä, jotka mahdollistavat viestinnästä veloittettavien hintojen alentamisen kaikkien käyttäjien osalta.

2.2. Solidaarisemmat sisämarkkinat

Mario Montin mukaan pettymys sisämarkkinoita kohtaan voidaan selittää myös sillä, että asteittaiset vapauttamiset on monien mielestä toteutettu eri talouden toimijoiden hankkimien sosiaalisten oikeuksien kustannuksella. Lissabonin sopimus ja siinä vahvistettuihin päätavoitteisiin kuuluva ”erittäin kilpailukykyinen sosiaalinen markkinatalous” pakottavat meidät tarkastelemaan sisämarkkinoita kokonaisvaltaisemmin. Taloudelliset vapaudet on sovittava yhteen työtaistelutoimia koskevan oikeuden kanssa. Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun elvyttäminen on tärkeää. Se voi lisätä sellaisten säädösten määrää, jotka annetaan yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa ja niiden etuja ajatellen, kuten Lissabonin sopimuksessa nimenomaisesti määrätään.

Sisämarkkinoiden tarjoamien vapauksien on palveltava sekä vahvimpien että heikoimpien etuja. Meidän jokaisen – myös vammaisten ja iäkkäämpien henkilöiden – on voitava hyötyä sisämarkkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista. Erityishuomiota on kiinnitettävä näkö- ja kuulovammaisten mahdollisuuksiin käyttää erityisesti kulttuurialan tuotteita ja palveluja esimerkiksi asianmukaisten teknologisten apuvälineiden (automaattinen tekstitys tai erityislähetykset julkisilla tv- ja radiokanavilla) avulla.

Ehdotus nro 29: Komissio pyrkii varmistamaan uudella Euroopan unionin strategialla perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön²¹, että perusoikeuskirjassa turvattuja oikeuksia, muun muassa työtaisteluoikeutta, kunnioitetaan. Komissio analysoi ennakkoon perusteellisesti kaikkien sisämarkkinoita koskevien lainsäädäntöehdotusten sosiaaliset vaikutukset.

²¹ ”Euroopan unionin strategia perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön”, KOM(2010) 573, 19.10.2010.

Ehdotus nro 30: Komissio aikoo antaa vuonna 2011 säädösehdotuksen, jolla pyritään parantamaan työntekijöiden lähettämistä koskevan direktiivin täytäntöönpanoa. Ehdotukseen joko sisällytetään täsmennys, joka koskee sosiaalisten perusoikeuksien käyttöä sisämarkkinoiden taloudellisten vapauksien yhteydessä, tai sitä täydennetään vastaavasti.

Palvelujen tarjoamisen vapauden käyttö edellyttää, että henkilöstöä on voitava lähettää toiseen jäsenvaltioon. Työntekijöiden lähettäminen onkin palvelujen sisämarkkinoiden tärkeä osatekijä. Jotta kyseisten työntekijöiden oikeuksilla olisi riittävä suoja Euroopan tasolla, työntekijöiden lähettämistä koskevassa direktiivissä on vastaanottavaa valtiota koskevia suojasäännöksiä, joita on sovellettava myös lähetettäviin työntekijöihin. Monimutkaiset kansalliset hallintomenettelyt ja kaksinkertaisesta verotuksesta aiheutuvat ongelmat hankaloittavat lisäksi edelleen työntekijöiden lähettämistä ja heikentävät sitä kautta palvelujen tarjoamisen vapauden käyttömahdollisuutta. Kyseisen direktiivin täytäntöönpanoa, soveltamista ja noudattamista koskevia ehtoja on aiheellista parantaa. Myös direktiivin tulkintaa on täsmennettävä.

Ehdotus nro 31: Komissio aikoo tarkastella vuonna 2011 uudelleen direktiiviä, joka koskee ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten (eläkerahastojen) toimintaa ja valvontaa ja laatia muita ehdotuksia heinäkuussa 2010 eläkkeistä annetun vihreän kirjan perusteella. Tavoitteena on muun muassa poistaa esteet, jotka haittaavat liikkuvassa työssä olevien työntekijöiden eläkekysymysten järjestämistä.

Työntekijöiden olisi voitava käyttää myös eläkeoikeuksiaan saadakseen eläkettä. Eläkekysymyksiä on tarkasteltava väestön ikääntymisen vuoksi ja ottaen huomioon talous- ja finanssikriisin vaikutukset julkiseen talouteen ja rahoitusvakauteen. Heinäkuussa 2010 annetulla vihreällä kirjalla viritettiin keskustelu haasteista, joihin on löydettävä ratkaisut, jotta eurooppalaiset voisivat hyödyntää asianmukaisia ja pitkällä aikavälillä turvattuja eläkeoikeuksia.

Ehdotus nro 32: Komissio kuulee työmarkkinaosapuolia laatiakseen teollisuuden rakennemuutosten ennakoimista koskevan eurooppalaisen kehyksen.

Niiden toimenpiteiden lisäksi, joita yritykset ovat toteuttaneet vastauksena talous- ja finanssikriisin aiheuttamiin ongelmiin, yritykset ovat laatineet ennakoivia strategioita, joissa rakennemuutoksia valmistellaan ennakoivasti ja neuvottelujen perusteella ja joiden avulla ne ovat voineet ehkäistä työtaistelua. Tämä on taloudellisen menestyksen edellytys ja sosiaalinen välttämättömyys, sillä se mahdollistaa resurssien kohdentamisen uudelleen kasvaville aloille ja tarjoaa työntekijöille uusia mahdollisuuksia, kun heidän työpaikkansa ovat uhattuina. Rakennemuutoksia koskevan eurooppalaisen kehyksen avulla voitaisiin luoda toimintaympäristö, joka perustuu keskinäiseen luottamukseen.

2.3. Mahdollisuus työntekoon ja elinikäiseen oppimiseen

Työllisyys kuuluu – täysin oikeutetusti – eurooppalaisten suurimpiin huolenaiheisiin. Sisämarkkinat tarjoavat erinomaisen mutta edelleenkin liian harvoin käytetyn tilaisuuden

koulutuksen tai ammattipäteyvyyden hyödyntämiseen ja avointen työpaikkojen hakemiseen muissa jäsenvaltioissa. On kehitettävä konkreettisia välineitä, joilla kannustetaan ja helpotetaan ammattipäteyvyyden liikkuvuutta sisämarkkinoilla.

Kouluttautuminen Euroopassa on yksi houkuttelevimmista vapauksista ja mahdollisuuksista, joita sisämarkkinat tarjoavat. Mahdollisuudessa opiskeluun ja kouluttautumiseen toisessa jäsenvaltiossa ei kuitenkaan ole kyse pelkästään itsensä kehittämisestä, vaan se tarjoaa myös tilaisuuden hankkia uutta osaamista koko eliniän ajan, mikä edistää tietoon perustuvan talouden rakentamista tulevaisuutta varten.

Ehdotus nro 33: Komissio aikoo tehdä vuonna 2012 lainsäädäntöaloitteen ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevan järjestelmän uudistamisesta käyttämällä lähtökohtana tähänastisten tulosten arviointia, joka aiotaan laatia vuonna 2011. Tarkoituksena on helpottaa työntekijöiden liikkuvuutta ja mukauttaa koulutus työmarkkinoiden tämänhetkisiin tarpeisiin. Samalla on tarkoitus arvioida ammattikortin tarjoamia mahdollisuuksia.

Oikeus ammatin harjoittamiseen toisessa jäsenvaltiossa kuuluu perussopimuksessa taattuihin perusvapauksiin. Sillä on ensiarvoisen tärkeä merkitys kansalaisille ja työntekijöiden vapaalle liikkuvuudelle, sijoittautumisvapaudelle ja palvelujen tarjoamisen vapaudelle. Toisessa jäsenvaltiossa hankitun ammattipäteyvyyden tunnustamista koskevat vaatimukset voivat haitata näiden vapauksien käyttöä. Unionissa on 4 600 säänneltyä ammattia. Monet ammatinharjoittajat joutuvat vielä nykyäänkin käymään läpi pitkiä ja monimutkaisia menettelyjä ennen kuin heidän ammattipäteytyensä tunnustetaan. SOLVIT-ongelmanratkaisuverkossa käsitellyistä tapauksista 20 prosenttia koskee tutkintotodistusten tunnustamiseen liittyviä kysymyksiä. Vuonna 2005 annettu direktiivi yksinkertaisti tilannetta helpottamalla erityisesti ammatinharjoittajien tilapäistä liikkuvuutta. Nykyinen järjestelmä on otettava arvioinnin kohteeksi, jotta voidaan selvittää, onko kyseisen direktiivin tarjoamat mahdollisuudet hyödynnetty täysimääräisesti. Direktiivissä ehdotetaan esimerkiksi ammattikortin käyttöä muttei määritetä konkreettisia toimia sen toteuttamiseksi. Ammattikortti voisi tarjota lisäarvoa tietyille ammattialoille ja kansalaisille yleensä. Ammattitaitoisen työvoiman tarve kasvaa lisäksi koko ajan, ja sen täyttäminen vaikeutuu entisestään, kun työikäisen väestön määrä supistuu. Järjestelmässä on otettava huomioon myös jäsenvaltioiden opetus- ja koulutusjärjestelmissä tapahtuneet huomattavat muutokset, joilla pyritään helpottamaan työmarkkinoille pääsyä tai niille paluuta. Tämän vuoksi komissio on aloittanut vuonna 2005 annetun direktiivin arvioinnin, jonka perusteella se aikoo laatia vihreän kirjan vuonna 2011 ja tarkistaa direktiiviä vuonna 2012.

Ehdotus nro 34: Komissio aikoo kehittää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa nk. Nuoret liikkeellä -kortin, joka helpottaa nuorten liikkuvuutta ja opiskelua toisessa jäsenvaltiossa. Komissio täydentää Nuoret liikkeellä - verkkosivustoaan lisäämällä sinne tietoja etäopetuksesta sekä opiskelu- ja kouluttautumismahdollisuuksista Euroopassa.

Liikkuvuudesta pitäisi tulla luonteva osa jokaisen eurooppalaisen nuoren koulutusta. Liikkuvuuden ansiosta nuoret voivat hankkia uusia taitoja, muun muassa kielitaitoa, jotka auttavat heitä löytämään hyvän työpaikan. Komissio on ehdottanut Eurooppa 2020 -strategiaa täydentävässä Nuoret liikkeellä -tiedonannossaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on auttaa

nuoria hankkimaan tietoja, kompetensseja ja kokemuksia, joita he tarvitsevat löytääkseen ensimmäisen työpaikkansa. Komissio arvioi parhaillaan mahdollisuutta ottaa käyttöön liikkuvuutta tukevat eurooppalaiset opintolainat, jotta entistä useammat nuoret eurooppalaiset ja erityisesti muita heikommassa asemassa olevat nuoret saavat tilaisuuden opinto- tai koulutusjaksojen taikka yrityksissä suoritettavien harjoittelujaksojen viettämiseen toisessa maassa.

Ehdotus nro 35: Komissio varmistaa eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen täytäntöönpanon yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Komissio aikoo myös esittää ehdotuksen neuvoston suositukseksi koulun ulkopuolella tapahtuvan koulutuksen (epävirallisen koulutuksen ja arkioppimisen, ”non formal and informal learning”) edistämiseksi ja validoimiseksi. Komissio ehdottaa myös, että otettaisiin käyttöön nk. eurooppalainen osaamispassi, joka sisältäisi yksityiskohtaisia tietoja koko eliniän aikana hankituista tiedoista ja taidoista. Osaamispassi muodostaisi eräänlaisen linkin eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen ja Euroopan ammattinimikkeistön välille.

Huolimatta Erasmus-ohjelman kaltaisten ohjelmien menestyksestä korkeakoulututkintojen ja opintojaksojen tunnustaminen toisessa jäsenvaltiossa aiheuttaa edelleen ongelmia.²² Liikkuvuuden edistäminen edellyttää taitojen ja tietojen siirrettävyyden varmistamista.

2.4. Uudet tavat edistää sosiaalista markkinataloutta

Tässä sosiaalista markkinataloutta käsittelevässä luvussa esitellään kolme ehdotusta, joilla edistetään ”erittäin kilpailukykyiseen sosiaaliseen markkinatalouteen” perustuvia sisämarkkinoita. Sosiaalista yrittäjyyttä koskevalla hankkeella pyritään hyödyntämään jäsenvaltioissa olevia lahjakkuuksia ja rahoitusresursseja luomalla yhteydet hallinnon ja rahoitusalan ammattilaisten ja sellaisten yrittäjien välille, joilla on meneillään sosiaaliselta kannalta innovatiivisia hankkeita, jotka edistävät kasvua. Toisessa oikeudellisia muotoja koskevassa osiossa ehdotetaan hankkeita, joiden tarkoituksena on parantaa oikeudellista ympäristöä, jossa osa sosiaaliseen talouteen liittyvästä toiminnasta toteutetaan. Yritysten hyvää hallintotapaa ja sosiaalista vastuuta koskevassa osiossa ehdotetaan hanketta, jossa on kyse yrityksen aseman uudelleenmäärittelystä nykyisessä taloudellisessa tilanteessa.

Ehdotus nro 36: Komissio aikoo ehdottaa vuonna 2011 sosiaalista yrittäjyyttä koskevaa hanketta, jonka tarkoituksena on tukea ja täydentää sosiaaliselta kannalta innovatiivisten yritysten kehittämää hankkeita sisämarkkinoilla. Apuvälineinä tässä yhteydessä käytetään muun muassa sosiaalista luokitusta, eettisiä ja ympäristömerkkejä, julkisia hankintoja koskevia sopimuksia, uuden sijoitusrahastomallin käyttöönottoa ja pankkitileille kertyneiden säästöjen käyttöönottoa.

Yksittäiset yrittäjät ja myös suuret yritykset ovat käynnistäneet viime vuosina sosiaaliselta kannalta erittäin innovatiivisia hankkeita. Meneillään olevan vuosituhannen ensimmäinen vuosikymmen on osoittanut, että Euroopassa ja maailmassa on valtava määrä sosiaaliseen

²² Komissio on antanut Nuoret liikkeellä -ohjelman puitteissa ehdotuksen neuvoston suositukseksi (KOM(2010) 478, 15.9.2010), jolla pyritään poistamaan kyseiset esteet.

talouteen liittyvää innovaatiopotentiaalia. Vaikka kyseisissä yksittäisen henkilön tai henkilöryhmän aloitteesta syntyneissä hankkeissa ei välttämättä ole luovuttu voitontavoittelusta, niissä on löydetty luovia ratkaisuja huomattaviin sosiaalis-taloudellisiin ongelmiin, jotka johtuvat usein syrjäytymisestä (elintarvikkeiden saatavuus ja asunnon hankinta, terveydenhoitopalvelujen käyttömahdollisuudet, työmarkkinoille pääsy, pankkipalvelujen käyttömahdollisuudet, palvelut, jotka parantavat vammaisten integroitumista jne.) ja väestön ikääntymisestä. Näiden uusien toimintamallien kautta luoduilla innovaatioilla edistetään talouskasvua, ja niillä on myönteisiä vaikutuksia kaikkiin sidosryhmiin (yrittäjiin, palkansaajiin, kuluttajiin, sijoittajiin ja muihin rahoituskumppaneihin jne.). Muita keskeisiä toimia ovat julkisia ja yksityisiä hankintoja (yksityisen sektorin hankintapolitiikka ja yritysten sosiaalinen vastuu) koskevien sopimusten organisointi, paremmat rahoituksensaantimahdollisuudet (pankkirahoitus tai rahoitusmarkkinoilta muun muassa pankkitileillä olevien säästöjen käytön kautta hankittu rahoitus), uuden sijoitusrahastomallin käyttöönotto sosiaaliselta, taloudelliselta ja teknologiselta kannalta erittäin innovatiivisiin hankkeisiin tehtävien sijoitusten rahaksi muutettavuuden parantamiseksi finanssialalla ja rahoitustuotteiden kuluttajien keskuudessa sekä tilapäisten viestintävälineiden käyttöönotto.

Ehdotus nro 37: Sosiaalinen talous jäsentyy monien erilaisten oikeudellisten muotojen (säätiöt, osuuskunnat, keskinäiset yhtiöt jne.) kautta. Tähän on monia syitä, joista tärkeimpiä ovat sosiaalisen talouden rahoituksen luonne ja sosiaaliselta, taloudelliselta ja toisinaan myös teknologiselta kannalta innovatiivisia hankkeita tukevien ja täydentävien osakkaiden ja sidosryhmien tekemät valinnat. Komissio aikoo ehdottaa toimenpiteitä, joilla voidaan parantaa kyseisten oikeudellisten rakenteiden laatua, jotta niiden toiminta olisi optimaalista ja niiden kehittyminen sisämarkkinoilla helpottuisi.

Ehdotettavat aloitteet ovat seuraavat:

- *Komissio esittelee vuoden 2011 loppuun mennessä eurooppalaisten säätiöiden perussääntöä koskevan asetuksen.*

Säätiöiden toiminnassa on tapahtunut huomattavaa kehitystä viime vuosien aikana. Niiden toiminnalle on asetettu kunnianhimoisia tavoitteita aloilla, joilla luovuudesta ja eurooppalaisista innovaatioista on tullut välttämättömiä edellytyksiä sisämarkkinoiden kilpailukyvyyn turvaamiselle globaaleilla markkinoilla. Tämä koskee erityisesti tutkimusalaan. Hallinnolliset kulut, rekisteröityminen toisessa maassa, sellaisten jäsenvaltion säätiöiden todistustaakka, jotka haluavat sijoittautua johonkin toiseen unionin jäsenvaltioon, ja vaikeudet, jotka liittyvät rahoitusresurssien rajat ylittävään yhteiskäyttöön unionissa, ovat esiteitä, jotka haittaavat säätiöiden kehittymistä Euroopassa ja joihin eurooppalaisen säätiön perussääntöä koskeva asetus tarjoaisi ratkaisun.

- *Komissio ehdottaa julkista kuulemistä (vihreää kirjaa), jonka aiheena on eurooppaosuuskunnan perussääntöä koskevan asetuksen täytäntöönpano, ja toteuttaa toimenpiteitä, jotka perustuvat vuonna 2012 annettavaan arviointikertomukseen.*

Osuuskuntien osuus talouden rakenteesta ja dynamiikasta on erittäin suuri. Ne tarjoavat jäsenilleen ainutlaatuisia solidaarisuusmekanismeja ja vankkoja omistusrakenteita. Nämä

puolestaan edistävät voimakasta ryhmäkulttuuria, henkilöstöosakkuutta ja pitkäaikaisia investointeja.

- Komissio käynnistää vuonna 2011 tutkimuksen, jossa tarkastellaan keskinäisten yhtiöiden tilannetta kaikissa jäsenvaltioissa ja erityisesti niiden rajat ylittävää toimintaa.

Useimmissa Euroopan maissa on keskinäisiä yhtiöitä, vaikka niiden merkitys vaihtelee eri maissa. Esimerkiksi sairauskassoihin kuuluu yli 120 miljoona eurooppalaista. Keskinäisten yhtiöiden osuus vakuutusalan ja rahoitusvälitysalan työpaikoista on merkittävä.

Ehdotus nro 38: Komissio aikoo järjestää julkisen kuulemisen (vihreän kirjan pohjalta), jonka aiheena on yritysten hyvä hallintotapa. Komissio aikoo käynnistää julkisen kuulemisen myös vaihtoehtoisista tavoista parantaa niiden tietojen läpinäkyvyyttä, joita yritykset antavat sosiaalisista näkökohdista, ympäristönäkökohdista ja ihmisoikeuksien kunnioittamisesta. Kuulemisten perusteella saatetaan tehdä lainsäädäntöaloitteita.

On ensiarvoisen tärkeää, että eurooppalaiset yritykset osoittavat suurempaa vastuullisuutta sekä suhteessa työntekijöihinsä ja osakkaisiinsa, että suhteessa yhteiskuntaan yleisemmin. Niiden hallintotapaa voitaisiin parantaa erityisesti yritysten johdon kokoonpanon ja monipuolisuuden (mukaan lukien naisten edustus), osakkaiden pitkäaikaisten sitoumusten tai henkilöstöosakkuuden osalta. Yritysten hyvän hallintotavan ja sosiaalisen – tai jopa yhteiskunnallisen – vastuun lujittamista koskevissa pohdintoissa on keskityttävä avoimuuden lisäämiseen erityisesti ihmisoikeuksien ja kestävä kehityksen aloilla sekä tapoihin, joilla voidaan parantaa yritysten toimintaa siten, että henkilöstöedustaminen on kattavampaa, suhteet osakkaisiin paremmat ja yritysten arvostus finanssimarkkinoilla on asianmukaisempaa.

2.5. Kuluttajia palvelevat sisämarkkinat

Sisämarkkinoiden on tarjottava lisäarvoa eurooppalaisille kuluttajille asettamalla heidän saatavilleen monipuolisen ja korkealaatuisen tavara- ja palveluvalikoiman. Pankkipalvelujen saatavuuteen on tässä yhteydessä kiinnitettävä erityishuomiota, sillä niillä on suuri vaikutus kuluttajien mahdollisuuteen liikkua tai työskennellä sisämarkkinoilla. Valvontaviranomaisten on lisäksi varmistettava, että eurooppalaisilla kuluttajilla on korkeatasoinen suoja heille tarjottavien tuotteiden tai palvelujen laatuun liittyvien riskien varalta.

Kuluttajilla ei useinkaan ole käytettävissään tietoja, joiden perusteella he voisivat valita sopivanhintaisten tuotteiden tai tehdä tietoon pohjautuvia ostopäätöksiä, koska tietojen esitystapa voi vaikeuttaa tai hämärtää tuotteiden vertailua. Tämä koskee erityisesti rajat ylittäviä tarjouksia ja toimituskustannuksia. Tehdessään ostoksia kuluttajalla ei nykyään ole käytettävissään kaikkia tietoja, joiden perusteella hän voisi tehdä tietoisempia valintoja. Komissio arvioi hintavertailusivustojen nykyisiä käytäntöjä ja laatii hintavertailusivustoja koskevat suuntaviivat parhaiden käytäntöjen ja jäsenvaltioiden kokemusten perusteella.

Ehdotus nro 39: Komissio aikoo laatia vuonna 2011 Euroopan markkinavalvonnan kehittämistä koskevan monivuotisen toimintasuunnitelman. Lisäksi komissio laatii vuonna 2011 yhteistyössä jäsenvaltioiden tullilaitosten ja markkinavalvontaviranomaisten kanssa

tuoteturvallisuuteen liittyviä tullitarkastuksia koskevat suuntaviivat. Komissio aikoo esittää myös ehdotuksesta yleistä tuoteturvallisuutta koskevan direktiivin tarkistamiseksi, jotta EU:n kulutushyödykkeiden turvallisuus voitaisiin taata johdonmukaisen ja tehokkaan kehyksen pohjalta.

Euroopan kansalaiset vaativat, että heidän terveydellään ja oikeuksillaan on koko EU:n kattava suoja, erityisesti silloin, kun on kyse uhkista tai riskeistä, joihin he eivät voi itse vaikuttaa. Tämän vuoksi komissio vahvistaa tuoteturvallisuuteen liittyvää markkinavalvontaa EU:ssa. Tavoite aiotaan saavuttaa vuonna 2011 käyttöön otettavan toimintasuunnitelman avulla. Kansallisten markkinavalvontaviranomaisten koordinoitua on lujitettava, jotta voidaan varmistaa, että sisämarkkinoilla vapaasti liikkuvat tavarat ovat kuluttajien kannalta turvallisia ja luotettavia. Tämä takaa yrityksille tasapuoliset kilpailuolosuhteet, joissa lakia noudattavat yritykset voivat hyödyntää täysimääräisesti 500 miljoonan kuluttajan markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet. Komissio aikoo lisäksi esittää ehdotuksen yleistä tuoteturvallisuutta koskevan direktiivin tarkistamiseksi, jotta EU:n kulutushyödykkeiden turvallisuus voitaisiin taata johdonmukaisen ja tehokkaan kehyksen pohjalta.

Ehdotus nro 40: Komissio tekee vuoden 2011 alussa tiettyjen peruspankkipalvelujen saatavuutta koskevan lainsäädäntöaloitteen. Komissio aikoo myös kehottaa pankkialaa tekemään itsesääntelyaloitteen, jonka tarkoituksena on parantaa pankkimaksujen läpinäkyvyyttä ja vertailukelpoisuutta vuoden 2011 loppuun mennessä.

Kansalaisilla, erityisesti opiskelijoilla, on ongelmia pankkitilin avaamisessa tai pankkikortin hankinnassa jäsenvaltiossa, johon he ovat muuttaneet äskettäin tai jossa he eivät asu. Rahoituslaitokset perustelevat toimintaansa sillä, että tietyt potentiaalisten kuluttajien ryhmät aiheuttavat pankille suuremman riskin, jonka vuoksi heihin on kohdistettava tiukempia varotoimia. Ne vetoavat myös siihen, että ne eivät pysty saamaan tarkkaa kuvaa luotonottajan aiemmasta takaisinmaksukäyttäytymisestä. Pankkitilin avaamatta jättämistä ei kuitenkaan monissa tapauksissa voida pitää puolueettomasti katsoen perusteltuna ja oikeasuhteisena. Pankkimaksujen avoimuuden puute muodostaa lisäksi merkittävän esteen vähittäisrahoituspalvelujen tarjoamiselle. Asiakkailta ei ole tarpeeksi tietoa voidakseen vertailla pankkitileistään aiheutuvia kustannuksia, mikä estää heitä vaihtamasta tiliään edullisempiin tileihin. Kuluttajat maksavat sen vuoksi tarpeettoman korkeita kuluja jäsenvaltioissa, joissa pankkimaksut esitetään monimutkaisella ja epäselvällä tavalla. Avoimuuden lisääminen on ennakoedellytyksenä myös rajat ylittäville maksutapahtumille ja yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) menestymiselle. Analyysissa, joka kattoi 224 pankkia ja 81 prosenttia vähittäispankkimarkkinoiden asiakastalleteuksista, arvioitiin, että 66 prosenttia pankkien verkkosivustoista on sellaisia, että tarvitaan lisätietoja ennen kuin pankkitilistä aiheutuvat kustannukset voidaan määrittää. Analyysi osoitti myös, että hintaerot olivat EU:ssa huomattavasti suurempia pankkitilien kuin muiden palvelujen välillä.

Ehdotus nro 41: Komissio esittää vuoden 2011 helmikuuhun mennessä direktiiviehdotuksen, jonka tarkoituksena on luoda yhdennetyt kiinnitysluottojen sisämarkkinat, jotka tarjoavat korkeatasoisen kuluttajansuojan.

Kuluttajat eivät saa vielä täyttä hyötyä vähittäisrahoituspalvelujen markkinoista. He ovat usein vastahakoisia vaihtamaan palveluntarjoajaa, tai heillä on liian vähän tietoja voidakseen vertailla palvelutarjontaa. Näillä ongelmilla on taipumusta kasvaa, kun kyse on rajat ylittävästä toiminnasta. Finanssialalla meneillään olevien rakenneuudistusten lisäksi on jatkettava myös uudistuksia, joiden tarkoituksena on lisätä kuluttajien luottamusta vähittäisrahoitusmarkkinoihin. Tämänkaltaiset esteet vaikuttavat voimakkaimmin kansalaisten jokapäiväiseen elämään. Euroopan kiinnitysluottomarkkinoilla on ratkaisevan tärkeä merkitys miljoonille Euroopan kansalaisille, sillä kiinnitysluottoja koskevat päätökset kuuluvat tärkeimpiin elämän aikana tehtäviin taloudellisiin päätöksiin, jotka merkitsevät useiden vuosikymmenten taloudellista sitoumusta. Alan toimijoiden vastuuton käyttäytyminen voi horjuttaa rahoitusjärjestelmän perustaa. Tästä voi aiheutua vakavia sosiaalisia ja taloudellisia seurauksia. Myös kiinnelainamarkkinoiden yhdentymisen on edelleen vähäistä. Suora rajat ylittävä antolainastoiminta on edelleen vähäistä, ja jäsenvaltioiden välillä on yhä huomattavia eroja hintojen, tuotevalikoimien ja eri toimijoihin kuten muihin lainanantajiin kuin pankkeihin ja luotonvälittäjiin sovellettavan sääntelyn osalta. Velkojat ja luotonvälittäjät kohtaavat ongelmia, jotka estävät niitä toimimasta muissa jäsenvaltioissa tai kasvattavat suhteettomasti niiden kustannuksia. Myös kansalaisilla on vaikeuksia saada kiinnelainaa muissa jäsenvaltioissa tai jopa samassa jäsenvaltiossa sijaitsevalta lainanantajalta, jos on kyse toisella EU:n alueella sijaitsevan kiinteistön hankinnasta. He saavat usein kielteisen lainapäätöksen. Parhaan hinnan tai tuotteen etsiminen eri jäsenvaltioissa on myös vaikeaa tai jopa mahdotonta vertailukelpoisten tietojen puuttumisen vuoksi. Euroopan kiinnelainamarkkinoiden yhdentymisen parantaisi rahoitusvakautta ja toisi tuntuja etuja kuluttajille. Tämä tehostaisi kiinnelainojen myöntäjien toimintaa ja laajentaisi tuotevalikoimaa.

Ehdotus nro 42: Komissio antaa vuoden 2010 loppuun mennessä tiedonannon, jolla pyritään yksilöimään ja poistamaan Euroopan kansalaisia edelleen häiritsevät veroesteet.

Osa esteistä, jotka estävät kansalaisia liikkumasta, oleskelemasta ja hankkimasta tavaroita ja palveluja vapaasti eri puolilla EU:ta, johtuvat verotukseen liittyvistä ongelmista. Kyse voi olla vaikeuksista saada lievennystä kaksinkertaiseen verotukseen kaksinkertaista verotusta koskevien yleissopimusten soveltamisalaan liittyvien rajoitusten tai kyseisenkaltaisten sopimusten puuttumisen vuoksi, syrjivistä verosäännöistä, eri verojärjestelmien päällekkäisyyksistä sekä vaikeuksista soveltaa kahden tai useamman jäsenvaltion verolainsäädäntöä tai saada verovähennyksiä tai veronpalautuksia toisessa jäsenvaltiossa. Erityisesti rajatyöntekijät voivat kohdata ongelmia autoverotuksen sekä eläke- ja perintöverotuksen aloilla.

Ehdotus nro 43: Komissio aikoo esittää vuonna 2012 ehdotuksen lentomatkustajien oikeuksia koskevan asetuksen muuttamisesta ottaen erityisesti huomioon Islannissa sattuneen tulivuorenpurkauksen hiljattain aiheuttaman kriisin vaikutukset. Lisäksi komissio suunnittelee tiedonannon antamista matkustajien oikeuksista kaikissa liikennemuodoissa, jos tieliikennettä (linja-autoliikennettä) koskeva säädösehdotus hyväksytään.

Vaikka voimassa on jo erityisesti lento-, rautatie- ja lähiaikoina myös meriliikenteen aloja koskevaa lainsäädäntöä, matkustajien oikeudet vaihtelevat edelleen liikennemuodon mukaan eivätkä liikennöitsijät aina kunnioita niitä. Tilanne on vaarassa vääristää kilpailua

sisämarkkinoilla ja haittaa sekä kansalaisten että koko Euroopan talouden etujen mukaisen tavoitteen – riittävän yhtenäinen palvelujen laatu – saavuttamista.

3. VUOROPUHELU, KUMPPANUUS JA ARVIOINTI – SISÄMARKKINOIDEN HYVÄN HALLINTOTAVAN APUVÄLINEET

Sisämarkkinat eivät ole EU:n toimielinten tai muutaman suuren yleiseurooppalaisen konsernin omaisuutta, vaan **jokainen eurooppalainen antaa niihin panoksensa joka päivä työkennellessään, säästäessään, tehdessään ostoksia, sijoittaessaan jne.** Sisämarkkinoiden toteuttaminen ja käyttö riippuu käytännössä eurooppalaisista itsestään.

Sisämarkkinapakettin kunnianhimoisena tavoitteena on tarjota uudet puitteet vuoropuhelulle, jotta asiakirjoihin sisältyvät pohdinnot ja niiden mukaiset toimenpiteet hyödyttäisivät kaikkia eurooppalaisia. **Komissio sitoutuu palauttamaan sisämarkkinoille niiden mielekkyyden** tekemällä ehdotuksia, antamalla kimmokkeita, käymällä vuoropuhelua ja keskustelemalla, jotta eurooppalaiset saisivat sisämarkkinoista suuremman hyödyn. Euroopan parlamentin ja neuvoston vastuulla puolestaan on jäsenvaltioissa toteutettavia toimia koskeva päätöksenteko.

Sisämarkkinapakettilla ei kuitenkaan ole edellytyksiä menestyä, jos ehdotusten ja päätösten tekoon sekä niiden toteutukseen ja valvontaan ei oteta laajemmin ja varhaisemmassa vaiheessa mukaan myös muita yhteistyökumppaneita.

Sisämarkkinapakettin monet osa-alueet, esimerkiksi julkisia palveluja tai verotusnäkökohtia koskevat toimenpiteet, ulottuvat jäsenvaltioiden sekä paikallisten ja alueellisten yhteisöjen toimivallan piiriin. Tämän on tärkein syy siihen, että kaikkien alueellisten poliittisten toimijoiden on voitava osallistua sisämarkkinoiden hallintaan täysipainoisesti ja samalla tavalla kuin koheesiopolitiikkaan, jossa niillä on aktiivinen rooli.

Sisämarkkinapaketti perustuu komission puheenjohtajan José Manuel Barroson vahvaan tahtoon **parantaa Eurooppa 2020 -strategian onnistumismahdollisuuksia ja panna täytäntöön Euroopan parlamentin ja Mario Montin raportin tärkeimmät suositukset.** Euroopan komissio sitoutuu sisämarkkinapakettin myötä saavuttamaan tuloksia, tekemään muutoksia ja uudistuksia tulevaisuutta silmällä pitäen ja vahvistamaan Eurooppaa, jotta se kykenee suoriutumaan tulevista haasteista.

Sisämarkkinapaketti ja sen täytäntöönpano perustuvat mitä ilmeisimmin määrätietoiseen pyrkimykseen käydä vuoropuhelua, luoda kumppanuuksia sidosryhmien kanssa ja arvioida puolueettomasti tuloksia, jotka on saavutettu.

Vaikutusvaltaa ei saavuteta määräyksillä, vaan se rakentuu vähitellen. Tämän vuoksi komissio on valmis vaikeaan vuoropuheluun eurooppalaisten poliittisten puolueiden, kansallisten hallitusten ja parlamenttien, yhteisöjen, kansalaisyhteiskunnan, ammattiyhdistysten ja yritysten, kuluttajien, yhdistysten jne. kanssa. Myös alueiden komitea sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitea osallistuvat tiiviisti tähän vuoropuheluun.

Sisämarkkinapaketti sisältää 50 toimenpide-ehdotusta ja tavoiteaikataulun kuulemisille, jotka komissio järjestää järjevän sääntelyn periaatteiden mukaisesti. **Komissio kehottaa avoimuuden ja vastuullisuuden periaatteiden mukaisesti kaikkia kumppaneitaan valmistelemaan näitä kuulemisia, esittämään näkemyksiään ja antamaan panoksensa sisämarkkinoiden tulevaisuuteen.**

Komissio vastaa myös jatkossa sisämarkkinapolitiikan valvonnasta ja sujuvasta täytäntöönpanosta. Se on tietoinen ponnistuksista, joita jäsenvaltioilta vaaditaan yhtenäisempien ja kilpailukykyisempien sisämarkkinoiden luomiseksi. Komissio kuulee jäsenvaltioita mutta seuraa tarkkaavaisesti sisämarkkinoiden tavoitteiden saavuttamista.

Ehdotus nro 44: Komissio ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä sisämarkkinoiden kehittämiseksi edelleen saavutettujen tulojen kattavamman arvioinnin ja erityisesti palveludirektiivin keskinäisen arviointiprosessin perusteella. Arviointiprosessi on meneillään jäsenvaltioissa ja komissiossa. Palveludirektiivin keskinäisestä arviointiprosessista saatua kokemusta aiotaan hyödyntää muissa keskeisissä sisämarkkinasäädöksissä.

Komissio jatkaa arviointitoimiaan tukeutumalla käytännön kokemuksesta saatuun palautteeseen. Tässä yhteydessä se testaa ja lujittaa olemassa olevien välineiden (markkinavalvonta, alakohtaiset tutkimukset, kuluttajien tulostaulu jne.) välisiä synergioita. Se laatii säännöllisin väliajoin luettelon ("Top 20") sisämarkkinatoimijoiden (yritysten, kuluttajien, työntekijöiden, opiskelijoiden ja eläkkeensaajien) odotuksista. Luettelon perusteella saadaan käsitys sisämarkkinoiden tilasta ja niiden konkreettisesta toimivuudesta.

Lisäksi komissio tarkastelee säännöllisesti sisämarkkinoiden tilaa yhteistyössä kaikkien asianomaisten tahojen kanssa järjestämällä Euroopan parlamentin kanssa vuosittain **sisämarkkinafoorumia**, johon osallistuu muiden toimielinten, jäsenvaltioiden (myös alue- ja paikallishallinnon), kansallisten parlamenttien, kansalaisten ja sidosryhmien edustajia. Ensimmäinen foorumi on tarkoitus järjestää vuonna 2011.

Ehdotus nro 45: Komissio aikoo esitellä vuoden 2011 alussa strategian, joka koskee sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) laajentamista muille lainsäädännön aloille vuonna 2011 ja jonka tarkoituksena on luoda todellinen eurooppalaisten viranomaisten henkilökohtaiseen yhteydenpitoon pohjautuva verkkoyhteisö. Strategiasta tullaan laatimaan säädösehdotus.

Sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä (IMI) on alakohtaisia säädöksiä koskevan hallinnollisen yhteistyön joustava tukiväline. Sitä käytetään tällä hetkellä ammattipätevyiden tunnustamista koskevaan direktiiviin ja palveludirektiivin liittyvien tietojen vaihdossa. Jotta IMI:n tarjoamat mahdollisuudet voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti, on kehitettävä selkeä strategia sen ulottamiseksi myös muille aloille sekä IMI:n ja muiden tietoteknisten välineiden välisen synergioiden luomiseksi. Strategiaa on tarkoitus käsitellä perusteellisemmin komission tiedonannossa. Suurin este IMI:n käytön laajentamiselle on se, että siltä puuttuu oikeusperusta, joka tyydyttäisi kaikilta osin eurooppalaisia ja kansallisia tietosuoja-alan vastuuhenkilöitä. Kyseisen esteen poistamiseksi aiotaan käydä keskusteluja siitä, olisiko aiheesta annettava asetusehdotus. Ehdotuksessa vahvistettaisiin tietojenkäsittelyä ja muita IMI:n käyttöön liittyviä ehtoja koskevat säännöt ja säädettäisiin mahdollisuudesta tehdä hallinnollista yhteistyötä aloilla, joilla se on sisämarkkinalainsäädännön soveltamisen edellytys mutta joiden osalta siitä ei säädetä tällä hetkellä voimassa olevassa lainsäädännössä.

Ehdotus nro 46: Komissio aikoo antaa vuonna 2011 EU:n vaihtoehtoisten riitojenratkaisutapojen käyttöä koskevan aloitteen. Komissio aikoo antaa vuonna 2011 myös rahoituspalveluihin liittyvien vaihtoehtoisten riitojenratkaisujärjestelmien verkostoa koskevan suosituksen. Näiden kahden

aloitteen tarkoituksena on varmistaa, että käytettävissä on yksinkertaiset ja kustannustehokkaat tuomioistuimen ulkopuoliset oikeussuojakeinot kuluttaja-asioita koskevien rajat ylittävien riitojen ratkaisemiseksi. Komissio aikoo esittää vuoteen 2012 mennessä ehdotuksen, joka koskee eurooppalaisen online-järjestelmiin perustuvan riitojenratkaisujärjestelmän käyttöönottoa sähköisten maksutapahtumien osalta. Komissio aikoo lisäksi järjestää vuosina 2010–2011 julkisen kuulemisen, jonka aiheena on eurooppalainen lähestymistapa ryhmäkanteisiin, yksilöidäkseen menettelytavat, jotka voitaisiin sisällyttää Euroopan unionin oikeudelliseen kehykseen ja jäsenvaltioiden oikeusjärjestykseen.

Jotta kuluttajat voisivat tehdä ostoksensa luottavaisin mielin toisessa jäsenvaltiossa ja hyödyntää EU:n lainsäädäntöön perustuvia oikeuksiaan, heillä on oltava varmuus siitä, että heillä on käytettävissään asianmukaiset oikeussuojakeinot ongelmatilanteiden varalta. Oikeudet, joita ei kunnioiteta konkreettisesti, ovat arvottomia. Viimeaikaisen tutkimuksen mukaan tappiot, jotka aiheutuvat eurooppalaisten kuluttajien ostamiin tavaroihin tai palveluihin liittyvistä ongelmista, vastaavat 0,3 prosentin osuutta Euroopan vuotuisesta BKT:stä. Valitusasioissa käytettävät vaihtoehtoiset riitojenratkaisu- ja avustusmenetelmät, kuten Euroopan kuluttajaneuvontakeskukset, voivat tarjota kuluttajille helpon, nopean ja edullisen ratkaisun ja mahdollistavat sen, että yritykset voivat pitää yllä suhteita asiakaskuntaansa. Kuluttajat ja yritykset eivät kuitenkaan saa tarpeeksi tietoa olemassa olevista vaihtoehtoisista riitojenratkaisujärjestelmistä, ja kyseiset järjestelmät puuttuvat monilta aloilta kokonaan. Esimerkiksi finanssipalvelualalla kuluttajilla ei useinkaan ole muuta vaihtoehtoa kuin turvautua kalliisiin ja raskaisiin oikeudenkäynteihin. Tietyissä jäsenvaltioissa ei ole saatavilla tuomioistuimen ulkopuolisia riitojenratkaisumekanismeja. Olemassa olevat mekanismit eivät myöskään ole toistaiseksi osoittaneet toimivansa riittävän tehokkaasti rajat ylittävissä tilanteissa. FIN-NET-verkoston maantieteellisessä ja alakohtaisessa soveltamisalassa olevat puutteet on sen vuoksi poistettava. Myöskään ryhmäkanteen nostaminen ei aina ole helppoa tuomioistuimissa eikä niiden ulkopuolella. Yritykset voivat joutua kärsimään kilpailunvääristymistä tasapuolisten kilpailuedellytysten puuttumisen vuoksi. Mahdollisuudet kanteiden yhdistämisestä saataviin mittakaavasäästöihin jäävät käyttämättä. Erityisesti rahoituspalveluihin liittyvissä kuluttajien ja yritysten välisissä riita-asioissa käytettävien vaihtoehtoisten riitojenratkaisujärjestelmien parantaminen toisi huomattavia etuja kuluttajille, vahvistaisi kuluttajien luottamusta ja edistäisi sisämarkkinoiden kehittämistä.

***Ehdotus nro 47:** Komissio kehittää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa määrätietoisempaa politiikkaa sisämarkkinasääntöjen noudattamisen varmistamiseksi. Komissio sitoutuu laatimaan suunnitelmia, jotka koskevat sisämarkkinapakettiin sisältyvien säädösehdotusten saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, tekemään kyseisiä ehdotuksia koskevia vastaavuustaulukkoluonnoksia ja lyhentämään rikkomistapausten keskimääräistä käsittelyaikaa. Komissio kehottaa jäsenvaltioita supistamaan 0,5 prosenttiin niiden direktiivien osuuden, joita ne eivät ole vielä saattaneet osaksi kansallista lainsäädäntöään, ja toimittamaan sille vastaavuustaulukot toimenpiteistä, joilla direktiivit saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.*

Komission ja jäsenvaltioiden kumppanuutta sisämarkkinoiden hallinnoinnissa on pyritty – ja pyritään edelleen – vahvistamaan mittavien toimenpiteiden avulla, erityisesti vuonna 2009

annetun kumppanuuksien hyödyntämistä koskevan suosituksen²³ täytäntöönpanon avulla. Jatkuvat ponnistelut sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon parantamiseksi ovat tuottaneet tulosta, mistä on osoituksena esimerkiksi se, että niitä direktiiveja, joita jäsenvaltiot eivät ole vielä saattaneet osaksi kansallista lainsäädäntöään, on keskimäärin vähän, kuten viimeisin sisämarkkinoiden tulostaulu²⁴ osoittaa.

Näistä ponnisteluista huolimatta direktiiveissä säädetty määräaika niiden saattamiselle kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöä ylittyy keskimäärin seitsemällä kuukaudella²⁵. Tilastot osoittavat, että täytäntöönpanotoimenpiteitä koskevat ilmoitukset myöhästyivät 36 prosenttia vuonna 2008, 31 prosenttia vuonna 2009 ja 30 prosenttia vuonna 2010.²⁶ Direktiivien saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä on kuitenkin edelleen puutteita, muun muassa se, että kansallinen lainsäädäntö ei aina ole niiden direktiivien mukaista, jotka sillä pannaan täytäntöön. Vielä ratkaisematta oleviin haasteisiin kuuluvat myös komission aloittamien muodollisten rikkomusmenettelyjen pituus ja se, että kansalliset viranomaiset panevat unionin tuomioistuimen tuomioita täytäntöön huomattavan pitkällä viiveillä. Sääntöjen soveltamiseen liittyviin kysymyksiin on kiinnitettävä enemmän huomiota jo niiden laatimis-, arviointi- ja/tai tarkistusvaiheissa. Komissio aikoo kehittää erilaisia tukivälineitä, esimerkiksi laatimalla järjestelmällisesti suunnitelmia, jotka koskevat sisämarkkinapakettiin sisältyvien säädösehdotusten saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä. Suunnitelmien avulla säädösten täytäntöönpanoon liittyviin ongelmiin voidaan kiinnittää huomiota jo varhaisessa vaiheessa.

Sääntöjen täytäntöönpanoa ja noudattamista on pyrittävä parantamaan. Tämä on välttämätön edellytys sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle, sillä sääntöjen on oltava samat kaikille. Niiden direktiivien osuuden pienentäminen edelleen, joita jäsenvaltiot eivät ole vielä saattaneet osaksi kansallista lainsäädäntöään, edellyttää määrätietoista kumppanuutta ja yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa. Molempien osapuolten on sitouduttava tarkistamaan, että kansalliset säädökset ovat tärkeimpien sisämarkkinasäädösten mukaisia. Tässä käytetään järjestelmällisesti apuna vastaavuustaulukoita, jotka on asetettava kaikkien kansalaisten ja yritysten saataville. Komissio toimittaa vastaavuustaulukot jäsenvaltioille jokaisesta uudesta sisämarkkinapakettin prioriteetteihin kuuluvasta direktiivistä. Yhteiset ponnistelut ovat tarpeen myös yhteisten kunnianhimoisten tavoitteiden asettamiseksi, jotta komission aloittamia rikkomusmenettelyjä ja unionin tuomioistuimen tuomioiden noudattamista voidaan nopeuttaa. Myös SOLVIT-verkoston ja EU Pilot -hankkeen kaltaisten vaihtoehtoisten riitojenratkaisutapojen järjestelmällistä käyttöä on kehitettävä.

Ehdotus nro 48: Komissio lujittaa kansalaisyhteiskunnan kuulemista ja sen kanssa käytävää vuoropuhelua asiakirjojen valmisteluun ja soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä. Erityistä huomiota kiinnitetään kuluttajien, kansalaisjärjestöjen, ammattiyhdistysten, yritysten, säästäjien, käyttäjien ja alueellisten yhteisöjen näkemysten ottamiseen huomioon ehdotusten hyväksymistä edeltävissä kuulemisissa ja erityisesti asiantuntijaryhmien työskentelyssä.

²³ Euroopan komission suositus toimenpiteistä sisämarkkinoiden toiminnan parantamiseksi (2009/524/EY), 29. kesäkuuta 2009.

²⁴ Ks. sisämarkkinoiden tulostaulu nro 21.

²⁵ Ks. sisämarkkinoiden tulostaulu nro 21.

²⁶ Luvut perustuvat käynnistettyjen rikkomusmenettelyjen lukumäärään, josta on tietoja osoitteessa http://ec.europa.eu/community_law/directives/directives_communication_en.htm.

Sisämarkkinapolitiikka hyötyy väistämättä siitä, että mahdollisimman monet sidosryhmät antavat siihen panoksensa. Sellaisten tahojen esittämien näkemysten osuus komissiolle esitetyistä kannanotoista, joiden esittäjät eivät ole asianomaisten alojen ammattilaisia, on edelleen erittäin pieni. Kuluttajien, piensijoittajien, pienten yritysten, palkansaajien edustajien, kansalaisjärjestöjen ja paikallisyhteisöjen edustajien esittämistä kannanotoista voi olla hyötyä toimenpiteiden konkreettisessa toteutuksessa, ja niiden avulla voidaan määrittää, tuovatko ehdotetut toimintalinjat konkreettista hyötyä kansalaisille.

Ehdotus nro 49: Komissio aikoo jatkaa vuonna 2010 sellaisen keskitetyn asiointipisteen kehittämistä, joka tarjoaa kansalaisille ja yrityksille suunnattua tiedotusta ja asettaa niiden saataville sisämarkkinoiden tuomia oikeuksia koskevan neuvontapalvelun. Tiedotusta ja neuvontaa annetaan verkkosivuilla, puhelimitse tai henkilökohtaisessa tapaamisessa sekä muun muassa Sinun Eurooppasi -portaalin ja Europe Direct -palvelun kautta. Komissio lujittaa myös kumppanuuksia jäsenvaltioiden kanssa, jotta kansallisia sääntöjä ja menettelyjä koskevat tiedot olisivat saatavilla myös keskitetyssä asiointipisteessä.

Monet raportit osoittavat, että kansalaiset tuntevat huonosti oikeutensa eivätkä tiedä, kenen puoleen kääntyä oikeuksien käyttämiseksi ongelmatilanteissa, vaikka komissio on luonut monia virallisia tietolähteitä ja neuvontajärjestelmiä. Tämän vuoksi Sinun Eurooppasi -portaali on muutettu keskitetyksi asiointipisteeksi, jonka tiedotusmateriaali on uusittu kokonaan käyttäjien näkökulmasta. Seuraavien kuukausien aikana tavoitteena on parantaa portaalin tunnettuutta eurooppalaisten keskuudessa ja laajentaa saatavilla olevien tietojen määrää, jotta ne olisivat entistä hyödyllisempiä. Portaali tarjoaa vastedes muun muassa kansallista tiedotusta (tarkka tilanne kussakin jäsenvaltiossa, vaaditut muodollisuudet, paikalliset yhteyspisteet jne.). Tämä voidaan toteuttaa vain tekemällä aktiivista yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa.

Ehdotus nro 50: Komissio kehittää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa epävirallisia ongelmanratkaisukeinoja erityisesti vahvistamalla ja kehittämällä ”EU Pilot” -hanketta, SOLVIT-verkoston ja Euroopan kuluttajaneuvontakeskusten verkoston. Komissio aikoo laatia vuonna 2011 SOLVIT-verkoston koskevia konkreettisia ehdotuksia vuonna 2010 tehdyn arvioinnin perusteella. Pitemmällä aikavälillä komissio tutkii edellytyksiä näiden välineiden ja muiden vaihtoehtoisten ongelmanratkaisuvälineiden laajempaan kehittämiseen luomalla niiden välille tiukempia kytköksiä, jotta niiden avulla voidaan ratkaista paremmin sisämarkkinoihin liittyviä ongelmia.

SOLVIT-verkoston käsittelemien tapausten määrä on nyt yli kymmenkertainen verrattuna kahdeksan vuoden takaiseen tilanteeseen, jolloin se aloitti toimintansa. SOLVIT-keskukset joutuvat käsittelemään hyvin monentyyppisiä tapauksia, jopa varsinaiset toimivaltuutensa ylittäviä tapauksia. Jotta verkosto toimisi jatkossa parhaalla mahdollisella tavalla, on syytä arvioida sen toimivaltuuksia, pohtia keinoja, joilla voitaisiin taata sen toiminnan korkea laatu, ja määrittää sen suhteet muihin ongelmanratkaisuverkostoihin. SOLVIT-verkoston toiminnan parantamisen lisäksi voidaan saavuttaa pitemmällä aikavälillä tilanne, jossa kansalaisten tai yritysten sisämarkkinoilla kohtaamat ongelmat voidaan ratkaista nopeasti epämuodollisen riitojenratkaisujärjestelmän avulla. Euroopan kuluttajaneuvontakeskusten verkostosta

puolestaan laaditaan arviointi, jonka perusteella tehdään vuonna 2011 konkreettisia ehdotuksia sen kehittämiseen liittyviksi jatkotoimiksi. ”EU Pilot” -hankkeen tarkoituksena on puolestaan tiivistää jäsenvaltioiden kanssa harjoitettavaa yhteistyötä sisämarkkinaoikeuden soveltamisessa ilmenevien ongelmien ratkaisemiseksi mahdollisimman nopeasti ilman rikkomusmenettelyjä. Jäljellä olevien ongelmien monimuotoisuus ja suuri määrä edellyttävät hankkeen laajentamista. Komissio on tehnyt aloitteen hankkeen ulottamisesta 24 jäsenvaltiosta 27 jäsenvaltioon.

PÄÄTELMÄT: JULKISEN KESKUSTELUN VIRITTÄMINEN EUROOPASSA

Tämän sisämarkkinapaketin kunnianhimoisena tavoitteena on palauttaa Euroopan kansalaisten luottamus sisämarkkinoihin, jotta ne edistäisivät jälleen kasvun vauhdittamista ja helpottaisivat haasteisiin vastaamista.

Komissio ehdottaa tämän vuoksi mittavaa toimenpidepakettia, jolla pyritään vahvistamaan sosiaalista markkinataloutta ja palauttamaan Euroopan kansalaisten luottamus ottamalla yritykset ja kansalaiset sisämarkkinoiden keskiöön, kehittämään kestäväää ja tasapuolista kasvua palvelevaa markkinapolitiikkaa sekä luomaan edellytykset hyvälle hallintotavalle, vuoropuhelulle, kumppanuudelle ja arvioinnille. Tämä kokonaisvaltainen lähestymistapa edellyttää komission ja muiden toimielinten töiden koordinoitua ja tiivistä seuranta. Tämä ei kuitenkaan vaikuta Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeisiin liittyvien seurantamekanismien käyttöön.

Kyse on komission, parlamentin ja neuvoston yhteishankkeesta. Kukin niistä toimii oman asemansa ja omien menettelyjensä puitteissa. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea sekä alueiden komitea virittävät keskustelua paikallisissa ja alueellisissa vaaleissa valittujen edustajien, työmarkkinaosapuolten, talouden toimijoiden, järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa. Lisäksi **koko Eurooppa kutsutaan** tulevien kuukausien aikana mukaan **käymään keskustelua sisämarkkinapakettista**. Sisämarkkinapaketti käännetään EU:n kaikille virallisille kielille ja toimitetaan sen jälkeen Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien jäsenille, alueviranomaisille – myös syrjäisimmillä alueilla – sekä työmarkkinaosapuolille, talous- ja sosiaalialan toimijoille sekä kansalaisyhteiskunnan edustajille. Sidosryhmien saataville asetetaan erityisiä tiedotuskanavia.

Näin luodaan puitteet **todellisen julkisen keskustelun käymiselle Euroopassa** erittäin kilpailukykyiseen sosiaaliseen markkinatalouteen liittyvistä haasteista.

Kaikkia asianomaisia osapuolia kehoitetaan esittämään näkemyksiään sisämarkkinoiden uudelleenkäynnistämisestä ja erityisesti tässä asiakirjassa ehdotetuista 50 toimenpiteestä. Kannanotot toimitetaan osoitteeseen http://ec.europa.eu/internal_market/smact. Sidosryhmien saataville asetetaan erityisiä tiedotuskanavia.

Kannanotot on toimitettava komissiolle viimeistään 28. helmikuuta 2011. Komissio ehdottaa muille toimielimille sitoutumista esitettyjen kannanottojen perusteella viimeisteltävän toimenpidepaketin lopullisen version tavoitteisiin.

Kannanotot julkaistaan verkkosivustolla. Ennen vastaamista on tärkeää tutustua kyseisellä verkkosivustolla esitettyihin tietosuojaperiaatteisiin. Niistä käy ilmi, miten henkilötietoja ja annettua palautetta käsitellään.

Komissio toivoo, että kaikki EU:n toimielimet sitoutuvat ottamaan toimenpidepaketin vuodet 2011–2012 kattavaksi lopulliseksi toimintasuunnitelmaksi julkisen keskustelun päätteeksi ja sen perusteella tehtyjen päätelmien pohjalta vuoden 2011 alussa. Sisämarkkinoiden

toimenpidepaketin toteuttaminen antaisi sisämarkkinoille niiden 20. vuosipäivän kunniaksi vuoden 2012 lopulla uutta dynamiikka.

Kun sisämarkkinapakettiin sisältyvät aloitteet pannaan vuonna 2012 täytäntöön, on aika arvioida toimenpiteiden toteutusta ja tuloksia kestävän kasvun kannalta ja sen perusteella, onko sisämarkkinapaketti vahvistanut Euroopan kansalaisten luottamusta sisämarkkinoihin. Tuloksia arvioidaan myöhemmin kehitettävien indikaattoreiden perusteella. Niillä voitaisiin mitata esimerkiksi seuraavia:

- patenttien antamisesta aiheutuvien kustannusten kehittyminen
- jäsenvaltioiden välisen kaupan kohteena olevien tavaroiden määrä (prosenttiosuus EU:n BKT:stä)
- rajojen yli tarjottavien palvelujen prosenttiosuus EU:n BKT:stä ja niiden yritysten lukumäärästä, jotka ovat sijoittautuneet muuhun jäsenvaltioon kuin siihen, jossa niiden päätoimipaikka sijaitsee
- sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) kautta toisiinsa yhteyttä pitävien viranomaisten lukumäärä ja järjestelmän kautta esitettyjen tiedustelujen määrä sekä
- rajat ylittävän sähköisen kaupankäynnin kohteina olevien tavaroiden ja palvelujen prosenttiosuus.

Komissio laatii arvioinnin perusteella sisämarkkinoiden syventämisen toista vaihetta koskevan suunnitelman, jossa määritetään uusia toimenpiteitä kasvun vauhdittamiseksi ja luottamuksen lisäämiseksi. Komissio pohjustaa suunnitelmaa perusteellisilla tutkimuksilla ja analyyseilla.

1. Yritysten vahva, kestävä ja tasapuolinen kasvu			
1.1 Luovuuden edistäminen ja suojeleminen			
Ehdotus nro 1	Euroopan parlamentin ja neuvoston olisi toteutettava tarvittavat toimet Euroopan unionin patenttia, sen kielijärjestelmää ja yhdistettyä patenttioikeudenkäyntijärjestelmää koskevien ehdotusten hyväksymiseksi. Tavoitteena on, että ensimmäiset EU-patentit annetaan vuonna 2014.	Viipymättä	Innovaatiounioni
Ehdotus nro 2	Komissio aikoo esittää vuonna 2011 ehdotuksen tekijänoikeuksien hallintaa koskevaksi puitedirektiiviksi verkkosisältöjen käyttömahdollisuuksien laajentamiseksi. Tavoitteena on parantaa tekijänoikeuksien hallintaa, avoimuutta ja sähköistä hallinnointia. Komissio aikoo esittää myös orpoja teoksia koskevan direktiiviehdotuksen.	2011	Euroopan digitaalistrategia
Ehdotus nro 3	Komissio aikoo esittää vuonna 2010 ehdotuksen väärentämisen ja piratismiin torjuntaa koskevaksi toimintasuunnitelmaksi, joka sisältää sekä lainsäädännöllisiä että muita toimenpiteitä. Lisäksi komissio aikoo esittää vuonna 2011 säädösehdotuksia, joiden tavoitteena on muun muassa lainsäädäntökehyksen mukauttaminen internetin kehittämisen myötä syntyneisiin tarpeisiin ja tullin toiminnan lujittaminen tällä alalla, sekä tarkastella uudelleen strategiaansa, joka koskee immateriaalioikeuksien täytäntöönpanoa kolmansissa maissa.	2010–2011	Yhdennetty teollisuuspolitiikka
1.2 Uudet toimintalinjat kestävä kasvun edistämiseksi			
Ehdotus nro 4	Komissio ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä palvelujen sisämarkkinoiden kehittämiseksi edelleen palveludirektiivin keskinäisen arviointiprosessin perusteella. Arviointiprosessia toteuttavat parhaillaan jäsenvaltiot ja komissio. Komissio esittelee vuonna 2011 konkreettiset toimenpiteet palvelujen, myös liike-elämän palvelujen, sisämarkkinoiden kehittämiseksi.	2011	
Ehdotus nro 5	Komissio esittelee vuoden 2011 loppuun mennessä hankkeita, joiden tarkoituksena on sisämarkkinoilla käytävän sähköisen kaupankäynnin kehittäminen. Hankkeissa keskitytään erityisesti ongelmiin, joita kuluttajat kohtaavat digitaaliloudessa. Komissio aikoo antaa tässä yhteydessä tiedonannon sähköisen kaupankäynnin toimivuudesta ja jäsenvaltioille suunnatut ohjeet, joilla pyritään varmistamaan, että palveludirektiivin säännöstä, jonka tarkoituksena on torjua kansallisuuden tai asuinpaikkaan perustuvaa palvelujen vastaanottajien syrjintää, sovelletaan tehokkaasti.	2011	Euroopan digitaalistrategia Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen

Ehdotus nro 6	Komissio aikoo ehdottaa vuonna 2011 standardointia koskevan sääntelykehysten muuttamista siten, että standardointimenettelyjä muutetaan tehokkaammiksi, vaikuttavammiksi ja vuorovaikutukseen perustuviksi ja niiden käyttö ulotetaan myös palveluihin.	2011	Yhdennetty teollisuuspolitiikka Innovaatiounioni Euroopan digitaalstrategia
Ehdotus nro 7	Komissio antaa vuonna 2011 liikennepolitiikkaa koskevan valkoisen kirjan, jossa ehdotetaan kansallisten liikennemuotojen ja liikennejärjestelmien välisten, jäljellä olevien esteiden poistamiseen tähtääviä toimia.	2011	Yhdennetty teollisuuspolitiikka
Ehdotus nro 8	Komissio aikoo antaa vuonna 2011 energiaverotusdirektiivin tarkistamista koskevan ehdotuksen, jotta direktiivi olisi paremmin linjassa EU:n ilmasto- ja energiapoliittisten tavoitteiden kanssa. Valmisteverojen vähimmäiskannat määritetään tarkistuksen myötä hiilidioksidipäästöjen ja energiasisällön perusteella.	2011	
Ehdotus nro 9	Komissio aikoo tehdä yrityspalveluja käsittelevän korkean tason työryhmän perustamista koskevan aloitteen. Työryhmän tehtävänä olisi tutkia markkinoiden toimintapuitteita sekä standardointiin, innovointiin ja kansainväliseen kauppaan liittyviä kysymyksiä esimerkiksi logistiikan, tilojen ja laitteiden hoidon, markkinoinnin ja mainonnan aloilla.		
Ehdotus nro 10	Komissio aikoo tutkia ennen vuotta 2012, olisiko aiheellista laatia tuotteiden ympäristövaikutuksia koskeva aloite, jolla pyrittäisiin ratkaisemaan tuotteiden ympäristövaikutuksiin ja myös hiilidioksidipäästöihin liittyvät ongelmat. Hankkeen puitteissa tutkitaan mahdollisuutta laatia yhteinen eurooppalainen arviointi- ja ilmoitusmenetelmä.	2012	Yhdennetty teollisuuspolitiikka
Ehdotus nro 11	Komissio aikoo esittää vuoden 2011 alussa energiatehokkuussuunnitelman. Tavoitteena on hyödyntää huomattavien energiasäästöjen potentiaalia täydentämällä energiaintensiivisillä aloilla harjoitettavaa nykyistä politiikkaa.	2011	

1.3 Pienet ja keskisuuret yritykset			
Ehdotus nro 12	Komissio aikoo antaa vuonna 2011 toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on parantaa pk-yritysten pääsyä pääomamarkkinoille. Suunnitelmassa esitellään toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan pk-yritysten näkyvyyttä sijoittajien keskuudessa, kehittämään tehokas pörssiverkosto tai erityiset pk-yritysten säännellyt markkinat sekä mukauttamaan listautumis- ja tiedonantovaatimuksia siten, että ne vastaavat paremmin pk-yritysten tarpeita.	2011	Innovaatiounioni
Ehdotus nro 13	Komissio laatii vuoden 2010 loppuun mennessä arvioinnin pk-yrityksiä koskevasta hankkeesta ("Small Business Act"). Tarkoituksena on varmistaa muun muassa, että "etusija pienyrityksille" -periaatetta ("Think Small First") sovelletaan politiikassa ja lainsäädäntömenettelyssä ja että "Small Business Act" hanke nivotaan tiiviisti osaksi Eurooppa 2020 -strategiaa.	2010	Yhdennetty teollisuuspolitiikka
Ehdotus nro 14	Komissio aikoo ehdottaa vuonna 2011 kirjanpitostandardeja koskevien direktiivien tarkistamista tilinpäätösraportointia koskevien velvoitteiden yksinkertaistamiseksi ja erityisesti pk-yrityksiä koskevien hallinnollisten rajoitusten lieventämiseksi.	2011	
1.4 Innovaatioiden ja pitkäaikaisten investointien rahoittaminen			
Ehdotus nro 15	Komissio aikoo pohtia yksityisten obligaatiolainojen käyttöönottoa eurooppalaisten hankkeiden rahoittamiseksi ("project bonds").		Yhdennetty teollisuuspolitiikka
Ehdotus nro 16	Komissio aikoo selvittää, millaisilla toimenpiteillä voitaisiin edistää erityisesti pitkäaikaisten yksityisten investointien aktiivisempaa panosta Eurooppa 2010 -strategian tavoitteiden saavuttamiseen. Kyseiset toimenpiteet voisivat liittyä yritysten hyvän hallintotavan uudistamiseen ja kannustinten luomiseen älykkään, ympäristöystävällisen ja osallistavan kasvun edellyttämille pitkäaikaisille, kestäville ja vastuullisille investoinneille. Lisäksi komissio pyrkii varmistamaan (antamalla tarvittaessa uutta lainsäädäntöä) vuoteen 2012 mennessä, että mihin tahansa jäsenvaltioon sijoittautuneet riskipääomarahastot voivat toimia ja sijoittaa vapaasti kaikkialla Euroopan unionissa. Komissio aikoo poistaa rajojen yli harjoitettavan toiminnan kannalta epäedullisen verokohtelun.	2012	Innovaatiounioni

Ehdotus nro 17	Kun meneillään oleva Euroopan julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön arviointi on saatu päätökseen, komissio aikoo esittää viimeistään vuonna 2012 laajan kuulemisen perusteella säädösehdotuksia, joilla pyritään yksinkertaistamaan ja uudistamaan EU:n sääntöjä julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekemisen sujuvoittamiseksi ja julkisten hankintojen hyödyntämiseksi laajemmin muilla politiikanaloilla.	2012	Innovaatio- unioni Yhdenvertainen teollisuus- politiikka
Ehdotus nro 18	Komissio aikoo tehdä vuonna 2011 palveluhankintoja koskevan lainsäädäntöaloitteen. Selkeät ja tavoitteisiinsa suhteutetut säännöt helpottavat eurooppalaisten yritysten markkinoillepääsyä, sillä taloudelliset toimijat saavat niiden myötä takeet avoimuudesta, yhdenvertaisesta kohtelusta ja tasapuolisista toimintaedellytyksistä. Ne edistävät julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyökumppanuuksia ja mahdollistavat sen, että palvelujen käyttäjät ja hankintaviranomaiset saavat paremman vastineen rahalle.	2011	
1.5 Yritysten kannalta suotuisan oikeudellisen ympäristön ja verojärjestelmän luominen			
Ehdotus nro 19	Komissio pyrkii parantamaan kansallisten veropolitiikkojen koordinoitua muun muassa direktiiviehdotuksella, jonka tarkoituksena on ottaa vuonna 2011 käyttöön yhteinen konsolidoitu yhtiöveropohja.	2011	
Ehdotus nro 20	Komissio aikoo julkaista vuonna 2011 uuden alv-strategian, joka perustuu vuodeksi 2010 suunniteltua alv-järjestelmän perusteellista uudelleentarkastelua koskevaan vihreään kirjaan.	2011	
Ehdotus nro 21	Komissio aikoo esittää vuonna 2011 yhtiörekistereiden yhteenliittämistä koskevan säädösehdotuksen.	2011	
Ehdotus nro 22	Komissio aikoo esittää vuoteen 2012 mennessä päätösehdotuksen, jonka tarkoituksena on varmistaa sähköisen tunnistamisen ja varmentamisen vastavuoroinen tunnistaminen koko EU:ssa online-varmennepalvelujen perusteella. Kyseiset varmennepalvelut on tarkoitus ottaa käyttöön kaikissa jäsenvaltioissa. Lisäksi komissio aikoo ehdottaa vuonna 2011 sähköisiä allekirjoituksia koskevan direktiivin tarkistusta, jotta saataisiin oikeudellinen kehys sähköisten varmennejärjestelmien rajat ylittävälle tunnistamiselle ja yhteentoimivuudelle.	2012	Euroopan digitaal- strategia

1.6 Kansainvälinen kilpailukyky			
Ehdotus nro 23	Komissio jatkaa sääntely-yhteistyön kehittämistä tärkeimpien kauppakumppaneidensa kanssa sekä kahdenvälisellä (sääntelyviranomaisten vuoropuhelun) että monenvälisellä (esimerkiksi G20-maiden kokouksissa) tasolla. Tarkoituksena on yhtäältä sääntelyn lähentäminen (muun muassa parantamalla mahdollisuuksien mukaan kolmansien maiden järjestelmien vastaavuutta) ja toisaalta kansainvälisten standardien laajemman käyttöönoton edistäminen. Komissio käy tältä pohjalta neuvotteluja (sekä monen- että kahdenvälisistä) kansainvälisistä kauppasopimuksista. Painopisteenä on markkinoillepääsy ja erityisesti palveluja, immateriaalioikeuksia ja tukia koskevan sääntelyn lähentäminen.	Käsiteltävänä	Yhdennetty teollisuuspolitiikka
Ehdotus nro 24	Komissio aikoo esittää vuonna 2011 lainsäädäntöehdotuksen yhteisön välineeksi, joka perustuu Euroopan unionin kansainvälisten sitoumusten täytäntöönpanoon, jotta voidaan varmistaa paremmin se, että teollisuusmaissa ja suurissa nousevan talouden maissa sovelletaan yhdenmukaisempia ehtoja pääsyyn julkisten hankintojen markkinoille.	2011	Kauppapolitiikkaa koskeva tiedonanto
2. Euroopan kansalaiset sisämarkkinoiden keskiöön luottamuksen palauttamiseksi			
2.1 Julkisten palvelujen ja keskeisten infrastruktuurien parantaminen			
Ehdotus nro 25	Komissio sitoutuu antamaan vuoteen 2011 mennessä tiedonannon ja sitä täydentävän toimenpidepaketin yleistä taloudellista etua koskevista palveluista.		
Ehdotus nro 26	Komissio aikoo tarkistaa vuonna 2011 Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämistä koskevia yhteisön suuntaviivoja ja esittää ehdotuksen liikenneinfrastruktuurien rahoittamista koskevaksi kokonaiskehykseksi.	2011	Yhdennetty teollisuuspolitiikka
Ehdotus nro 27	Komissio aikoo antaa tiedonannon energiainfrastruktuurien painopistealueista vuoteen 2020 tai 2030 ulottuvalla jaksolla. Tavoitteena on edistää täysin toimintakykyisten energian sisämarkkinoiden toteuttamista ratkaisemalla ongelman, joka liittyy infrastruktuuriyhteyksien puuttumiseen, ja helpottamalla uusiutuvien energialähteiden integrointia. Näiden tavoitteiden saavuttamisen edellyttämät välineet esitellään vuonna 2011 uudessa EU:n energiavarmuus- ja –infrastruktuurivälineessä.	2011	Yhdennetty teollisuuspolitiikka

Ehdotus nro 28	Parlamentin ja neuvoston on määrä hyväksyä päätösehdotus Euroopan radiotaajuusspektriä koskevan toimintaohjelman perustamisesta Euroopan radiotaajuusspektrin hallinnoinnin ja käytön tehostamiseksi.	Viipymättä	Euroopan digitaali-strategia
2.2 Solidaarisemmat sisämarkkinat			
Ehdotus nro 29	Komissio pyrkii varmistamaan uudella Euroopan unionin strategialla perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön, että perusoikeuskirjassa turvattuja oikeuksia, muun muassa työtaisteluoikeutta, kunnioitetaan. Komissio analysoi ennakkoon perusteellisesti kaikkien sisämarkkinoita koskevien lainsäädäntöehdotusten sosiaaliset vaikutukset.	2011	
Ehdotus nro 30	Komissio aikoo antaa vuonna 2011 säädösehdotuksen, jolla pyritään parantamaan työntekijöiden lähettämistä koskevan direktiivin täytäntöönpanoa. Ehdotukseen joko sisällytetään täsmennys, joka koskee sosiaalisten perusoikeuksien käyttöä sisämarkkinoiden taloudellisten vapauksien yhteydessä, tai sitä täydennetään vastaavasti.	2011	
Ehdotus nro 31	Komissio aikoo tarkastella vuonna 2011 uudelleen direktiiviä, joka koskee ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten (eläkerahastojen) toimintaa ja valvontaa ja laatia muita ehdotuksia heinäkuussa 2010 eläkkeistä annetun vihreän kirjan perusteella. Tavoitteena on muun muassa poistaa esteet, jotka haittaavat liikkuvassa työssä olevien työntekijöiden eläkekysymysten järjestämistä.	2011	
Ehdotus nro 32	Komissio kuulee työmarkkinaosapuolia laatiakseen teollisuuden rakennemuutosten ennakoimista koskevan eurooppalaisen kehyksen.	2011	Yhdennetty teollisuus-politiikka
2.3 Mahdollisuus työntekoon ja elinikäiseen oppimiseen			
Ehdotus nro 33	Komissio aikoo tehdä vuonna 2012 lainsäädäntöaloitteen ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevan järjestelmän uudistamisesta käyttämällä lähtökohtana tähänastisten tulosten arviointia, joka aiotaan laatia vuonna 2011. Tarkoituksena on helpottaa työntekijöiden liikkuvuutta ja mukauttaa koulutus työmarkkinoiden tämänhetkisiin tarpeisiin. Samalla on tarkoitus arvioida ammattikortin tarjoamia mahdollisuuksia.	2012	Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen

Ehdotus nro 34	Komissio aikoo kehittää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa nk. Nuoret liikkeellä -kortin, joka helpottaa nuorten liikkuvuutta ja opiskelua toisessa jäsenvaltiossa. Komissio täydentää Nuoret liikkeellä -verkkosivustoaan lisäämällä sinne tietoja etäopetuksesta sekä opiskelu- ja kouluttautumismahdollisuuksista Euroopassa.	2012	Nuoret liikkeellä -tiedonanto
Ehdotus nro 35	Komissio varmistaa eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen täytäntöönpanon yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Komissio aikoo myös esittää ehdotuksen neuvoston suositukseksi koulun ulkopuolella tapahtuvan koulutuksen (epävirallisen koulutuksen ja arkioppimisen, ”non formal and informal learning”) edistämiseksi ja validoimiseksi. Komissio ehdottaa myös, että otettaisiin käyttöön nk. eurooppalainen osaamispassi, joka sisältäisi yksityiskohtaisia tietoja koko eliniän aikana hankituista tiedoista ja taidoista. Osaamispassi muodostaisi eräänlaisen linkin eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen ja Euroopan ammattinimikkeistön välille.	2011	Nuoret liikkeellä -tiedonanto
2.4 Uudet tavat edistää sosiaalista markkinataloutta			
Ehdotus nro 36	Komissio aikoo ehdottaa vuonna 2011 sosiaalista yrittäjyyttä koskevaa hanketta, jonka tarkoituksena on tukea ja täydentää sosiaaliselta kannalta innovatiivisten yritysten kehittämiä hankkeita sisämarkkinoilla. Apuvälineinä tässä yhteydessä käytetään muun muassa sosiaalista luokitusta, eettisiä ja ympäristömerkkejä, julkisia hankintoja koskevia sopimuksia, uuden sijoitusrahastomallin käyttöönottoa ja pankkitileille kertyneiden säästöjen käyttöönottoa.	2011	
Ehdotus nro 37	Sosiaalinen talous jäsentyy monien erilaisten oikeudellisten muotojen (säätiöt, osuuskunnat, keskinäiset yhtiöt jne.) kautta. Tähän on monia syitä, joista tärkeimpiä ovat sosiaalisen talouden rahoituksen luonne ja sosiaaliselta, taloudelliselta ja toisinaan myös teknologiselta kannalta innovatiivisia hankkeita tukevien ja täydentävien osakkaiden ja sidosryhmien tekemät valinnat. Komissio aikoo ehdottaa toimenpiteitä, joilla voidaan parantaa kyseisten oikeudellisten rakenteiden laatua, jotta niiden toiminta olisi optimaalista ja niiden kehittyminen sisämarkkinoilla helpottuisi.	2011–2012	

Ehdotus nro 38	Komissio aikoo järjestää julkisen kuulemisen (vihreän kirjan pohjalta), jonka aiheena on yritysten hyvä hallintotapa. Komissio aikoo käynnistää julkisen kuulemisen myös vaihtoehtoisista tavoista parantaa niiden tietojen läpinäkyvyyttä, joita yritykset antavat sosiaalisista näkökohdista, ympäristönäkökohdista ja ihmisoikeuksien kunnioittamisesta. Kuulemisten perusteella saatetaan tehdä lainsäädäntöaloitteita.	2011–2012	Yhdennetty teollisuuspolitiikka
2.5 Kuluttajia palvelevat sisämarkkinat			
Ehdotus nro 39	Komissio aikoo laatia vuonna 2011 Euroopan markkinavalvonnan kehittämistä koskevan monivuotisen toimintasuunnitelman. Lisäksi komissio laatii vuonna 2011 yhteistyössä jäsenvaltioiden tullilaitosten ja markkinavalvontaviranomaisten kanssa tuoteturvallisuuteen liittyviä tullitarkastuksia koskevat suuntaviivat. Komissio aikoo esittää myös ehdotuksesta yleistä tuoteturvallisuutta koskevan direktiivin tarkistamiseksi, jotta EU:n kulutushyödykkeiden turvallisuus voitaisiin taata johdonmukaisen ja tehokkaan kehyksen pohjalta.	2011	Yhdennetty teollisuuspolitiikka
Ehdotus nro 40	Komissio tekee vuoden 2011 alussa tiettyjen peruspankkipalvelujen saatavuutta koskevan lainsäädäntöaloitteen. Komissio aikoo myös kehottaa pankkialaa tekemään itsesääntelyaloitteen, jonka tarkoituksena on parantaa pankkimaksujen läpinäkyvyyttä ja vertailukelpoisuutta vuoden 2011 loppuun mennessä.	2011	
Ehdotus nro 41	Komissio esittää vuoden 2011 helmikuuhun mennessä direktiiviehdotuksen, jonka tarkoituksena on luoda yhdennetyt kiinnitysluottojen sisämarkkinat, jotka tarjoavat korkeatasoisen kuluttajansuojan.	2011	
Ehdotus nro 42	Komissio antaa vuoden 2010 loppuun mennessä tiedonannon, jolla pyritään yksilöimään ja poistamaan Euroopan kansalaisia edelleen haittaavat veroesteet.	2010	Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen
Ehdotus nro 43	Komissio aikoo esittää vuonna 2012 ehdotuksen lentomatikustajien oikeuksia koskevan asetuksen muuttamisesta ottaen erityisesti huomioon Islannissa sattuneen tulivuorenpurkauksen hiljattain aiheuttaman kriisin vaikutukset. Lisäksi komissio suunnittelee tiedonannon antamista matkustajien oikeuksista kaikissa liikennemuodoissa, jos tieliikennettä (linja-autoliikennettä) koskeva säädösehdotus hyväksytään.	2012	Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen

3. Vuoropuhelu, kumppanuus ja arviointi – sisämarkkinoiden hyvän hallintotavan apuvälineet

Ehdotus nro 44	Komissio ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä sisämarkkinoiden kehittämiseksi edelleen saavutettujen tulojen kattavamman arvioinnin ja erityisesti palveludirektiivin keskinäisen arviointiprosessin perusteella. Arviointiprosessi on meneillään jäsenvaltioissa ja komissiossa. Palveludirektiivin keskinäisestä arviointiprosessista saatua kokemusta aiotaan hyödyntää muissa keskeisissä sisämarkkinasäädöksissä.		Yhdenmukainen teollisuuspolitiikka
Ehdotus nro 45	Komissio aikoo esitellä vuoden 2011 alussa strategian, joka koskee sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) laajentamista muille lainsäädännön aloille vuonna 2011 ja jonka tarkoituksena on luoda todellinen eurooppalaisten viranomaisten henkilökohtaiseen yhteydenpitoon pohjautuva verkkoyhteisö. Strategiasta tullaan laatimaan säädösehdotus.	2011	
Ehdotus nro 46	Komissio aikoo antaa vuonna 2011 EU:n vaihtoehtoisten riitojenratkaisutapojen käyttöä koskevan aloitteen. Komissio aikoo antaa vuonna 2011 myös rahoituspalveluihin liittyvien vaihtoehtoisten riitojenratkaisujärjestelmien verkostoa koskevan suosituksen. Näiden kahden aloitteen tarkoituksena on varmistaa, että käytettävissä on yksinkertaiset ja kustannustehokkaat tuomioistuimen ulkopuoliset oikeussuojakeinot kuluttaja-asioita koskevien rajat ylittävien riitojen ratkaisemiseksi. Komissio aikoo esittää vuoteen 2012 mennessä ehdotuksen, joka koskee eurooppalaisen online-järjestelmiin perustuvan riitojenratkaisujärjestelmän käyttöönottoa sähköisten maksutapahtumien osalta. Komissio aikoo lisäksi järjestää vuosina 2010–2011 julkisen kuulemisen, jonka aiheena on eurooppalainen lähestymistapa ryhmäkanteisiin, yksilöidäkseen menettelytavat, jotka voitaisiin sisällyttää Euroopan unionin oikeudelliseen kehykseen ja jäsenvaltioiden oikeusjärjestykseen.	2011	Euroopan digitaalistrategia Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen
Ehdotus nro 47	Komissio kehittää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa määrätietoisempaa politiikkaa sisämarkkinasääntöjen noudattamisen varmistamiseksi. Komissio sitoutuu laatimaan suunnitelmia, jotka koskevat sisämarkkinapakettiin sisältyvien säädösehdotusten saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, tekemään kyseisiä ehdotuksia koskevia vastaavuustaulukkolunoksia ja lyhentämään rikkomistapausten keskimääräistä käsittelyaikaa. Komissio kehottaa jäsenvaltioita supistamaan 0,5 prosenttiin niiden direktiivien osuuden, joita ne eivät ole vielä saattaneet osaksi kansallista lainsäädäntöään, ja toimittamaan sille vastaavuustaulukot toimenpiteistä, joilla direktiivit saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.	2011	

Ehdotus nro 48	Komissio lujittaa kansalaisyhteiskunnan kuulemista ja sen kanssa käytävää vuoropuhelua asiakirjojen valmisteluun ja soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä. Erityistä huomiota kiinnitetään kuluttajien, kansalaisjärjestöjen, ammattiyhdistysten, yritysten, säästäjien, käyttäjien ja alueellisten yhteisöjen näkemysten ottamiseen huomioon ehdotusten hyväksymistä edeltävissä kuulemisissa ja erityisesti asiantuntijaryhmien työskentelyssä.	2011	Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen
Ehdotus nro 49	Komissio aikoo jatkaa vuonna 2010 sellaisen keskitetyn asiointipisteen kehittämistä, joka tarjoaa kansalaisille ja yrityksille suunnattua tiedotusta ja asettaa niiden saataville sisämarkkinoiden tuomia oikeuksia koskevan neuvontapalvelun. Tiedotusta ja neuvontaa annetaan verkkosivuilla, puhelimitse tai henkilökohtaisessa tapaamisessa sekä muun muassa Sinun Eurooppasi -portaalin ja Europe Direct -palvelun kautta. Komissio lujittaa myös kumppanuuksia jäsenvaltioiden kanssa, jotta kansallisia sääntöjä ja menettelyjä koskevat tiedot olisivat saatavilla myös keskitetyssä asiointipisteessä.	2010	Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen
Ehdotus nro 50	Komissio kehittää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa epävirallisia ongelmanratkaisukeinoja erityisesti vahvistamalla ja kehittämällä ”EU Pilot” -hanketta, SOLVIT-verkoston ja Euroopan kuluttajaneuvontakeskusten verkostoja. Komissio aikoo laatia vuonna 2011 SOLVIT-verkoston koskevia konkreettisia ehdotuksia vuonna 2010 tehdyn arvioinnin perusteella. Pitemmällä aikavälillä komissio tutkii edellytyksiä näiden välineiden ja muiden vaihtoehtoisten ongelmanratkaisuvälineiden laajempaan kehittämiseen luomalla niiden välille tiukempia kytköksiä, jotta niiden avulla voidaan ratkaista paremmin sisämarkkinoihin liittyviä ongelmia.	2011	